

ISSN 1734-8404

108
listopad 2010

przedsiębiorczość i dizajn

fot. Michał Latko

design silesia

Ewa
Gołębiowska

08

i
1

Zaprojektować region to zadanie dla... wszystkich!

Obgryzając kolejny ołówek (a ja lubię ołówki) myślę, że każdy mój kolejny „wstępniak” do coraz rządzającej się ukazującego biuletynu „i. przedsiębiorczość i dizajn” jest jak spowiedź: wyznanie zaniechań, ale równocześnie obietnica poprawy. Uczciwie i na piśmie muszę podsumować to, co się wydarzyło lub zdarzyć się nie mogło oraz ponownie odważnie spojrzeć w przyszłość.

To co jest naprawdę zadziwiające, to fakt, że dosłownie na naszych oczach zmieniała się pozycja wzornictwa w Polsce. Regiony, miasta i instytucje prześcigają się w pomysłach na wykorzystanie designu. Festiwale, konkursy, nowe szkoły projektowania, sieci współpracy. Niestety, trzeba wyraźnie powiedzieć, że nie zawsze ilość przechodzi w jakość i nawet jeśli codziennie mówimy o designie, nie zawsze wiemy, o czym mówimy.

W tym samym czasie diametralnie poszerza się zakres pracy projektanta. Kiedy w Polsce wciąż jeszcze musimy tłumaczyć, że wzornictwo to nie sztuka użytkowa, w Europie akcent z wzornictwa przemysłowego pada na projektowanie usług czy systemów. A przecież tak niedawno, bo w 2003 roku, w Regionalnej Strategii Innowacji województwa śląskiego zapisano priorytet: „wspieranie powstawania nowych innowacyjnych produktów i firm” oraz cel: „promowanie wzornictwa przemysłowego”. W silnym gospodarczo i wciąż produkującym regionie projektowanie było niezbędna, ale niedocenianą usługą. Rozwój gospodarczy kojarzył się z tradycyjnym przemysłem, dopiero potem z nowoczesnym produktem. Czy dziś to spojrzenie nie wydaje się nieco anachroniczne?!

Przez lata powtarzaliśmy na Zamku jak mantrę: „dizajn to biznes”. Dziś wiemy, że dizajn to nie tylko biznes, a raczej jakość życia, społeczna partycipacja, zrównoważony rozwój.

To nie jest tylko zmiana definicji. Raczej zmiana społeczenia i sposobu uprawiania zawodu.

Od początku naszego działania konsekwentnie budowaliśmy prestiż zawodu projektanta – specjalisty, wyposażonego w wiedzę i metodologię. Dzisiaj znacznie większą rolę odgrywa doświadczenie użytkowników. Wyspecjalizowane usługi uzupełnia umiejętności słuchania, analizowania i współpracy. Obok przynoszącego zyski produktu pojawia się projektowanie usług i przestrzeni publicznej czy ekonomia społeczna!

W grudniu 2010 roku otwieramy w Cieszynie Instytut Projektowania dla Wszystkich. Można zapytać z powątpiewaniem, czy za mało mamy w Polsce ważnych instytutów? Czym się będzie wyróżniać, jak działać, co pozytywnego przyniesie ten cieszyński?

Uczciwie mówiąc muszę powiedzieć: poczekajcie, zobaczcie... Z całą pewnością nie będzie to tylko czytelnia i archiwum. Chcemy, żeby z doświadczeń EIDD korzystały samorządy, architekci, projektanci, organizacje pozarządowe, w końcu mieszkańcy. Budzi się w Polsce oczekiwanie, by dizajn wyszedł z galerii na ulicę. Z eleganckich butików do urzędów, szkół czy nawet (!) szpitali. Jeżeli było to możliwe, żeby nie skończyło się na jednostkowych ekstrawagancjach, musimy konsekwentnie zacząć proces (co za nielubiane w Polsce słowo!) kształtowania świadomości i opowiedzialności. Gromadzenia wiedzy. Budowania. Obiecuję, w następnym „wstępniaku” uczciwie i odważnie napiszę, co się udało, i co się nie udało.

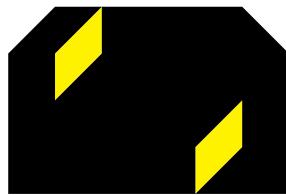
Co udało się nie mogło, a co zawaliłyśmy. Ale teraz prosimy o zaufanie i współpracę. Sami na pewno nie damy rady... ▶

■ 108 | spis treści

Agata Woźniak	Dizajn – efektywne narzędzie	5
Zespół EFS Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach	Dizajn to nie tylko modne, artystyczne hasło, to sposób na dobrze zaprojektowane życie!	6
Andrzej Sobaś	Akademia Sztuk Pięknych	7
Jan Olbrycht	Wprowadzajmy w życie innowacyjne pomysły	10
Ewa Gołębiowska	Wzornictwo na Śląsku, 1999–2010	12
Andrea Siódmonk	Dizajn w świecie realnym	17
Pete Kercher	Projektowanie dla Wszystkich w Praktyce	21
Weronika Rochacka	Przeprojektujmy sektor publiczny!	26
Michał Stefanowski	System informacji może ratować życie	31
Mirosław Rusecki	Katowice. Miasto Ogrodów. Od pukania czoto do matego sukcesu	33
Michał Latko	Czy dżajn się opłaca?	36
Iza Baszczyńska	Unia wspiera innowacyjne pomysły	38
	english summary	44

Dizajn – efektywne narzędzie

Agata Woźniak

Projekt „Design Silesia” propaguje wykorzystanie дизajnu w rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, poprzez podniesienie ich innowacyjności, a co za tym idzie konkurencyjności. Pokazuje również, jak efektywnym narzędziem potrafi być w procesie kształtowania przestrzeni publicznej, jak i promowania nie tylko produktu czy usługi, ale również regionu.

► Jednak дизайн wymaga specjalistycznej wiedzy i systemu wsparcia jego wdrożenia.
► Dlatego ważne jest, aby stworzyć sieć współpracy i wymiany informacji pomiędzy śląskimi przedsiębiorcami, projektantami, przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego i środowiskiem akademickim.

► Projekt promuje także społeczną funkcję дизajnu jako szans uczestnictwa w różnych dziedzinach życia. Aby cel ten osiągać, otaczająca nas architektura, przedmioty codziennego użytku, usługi, kultura i informacja – krótko mówiąc, wszystko co jest wyproducedane przez ludzi dla ludzi – muszą być powszechnie dostępne i podatne na zmiany.

Szczegółowe badanie potrzeb województwa śląskiego w zakresie дизajnu oraz analiza stanu wzornictwa przemysłowego w regionie.
Powołanie Rady Ekspertów składającej się z wybitnych polskich europejskiego dizajnu i autoritetów w tej dziedzinie, które będą merytorycznie wspierać projekt.

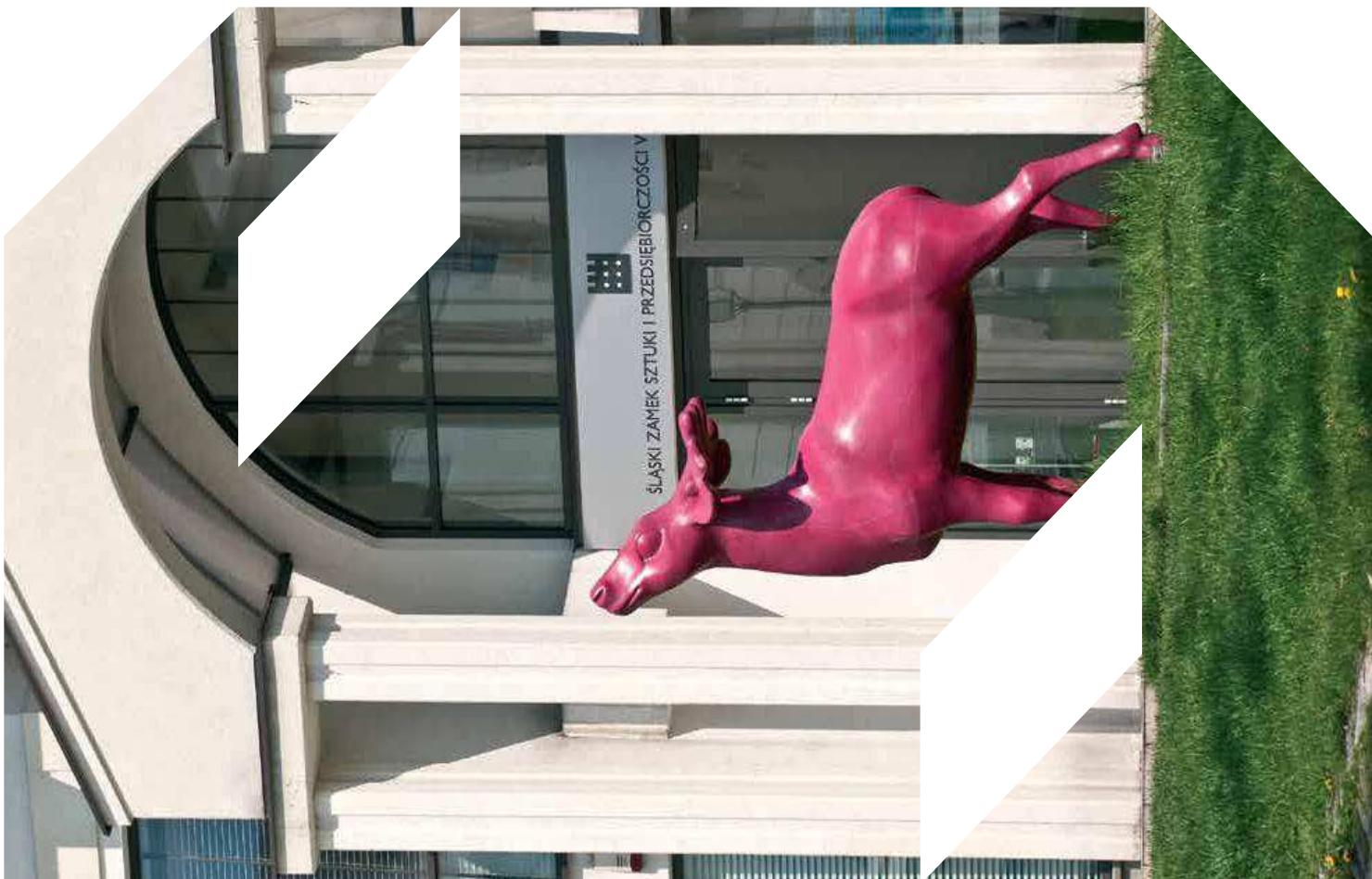
„Design Silesia” to projekt systemowy Samorządu Województwa Śląskiego zaplanowany do realizacji w ramach Poddziałania 8.2.2 Regionalne Strategie Innowacji PO KL. Liderem przedsięwzięcia jest Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego w partnerstwie: Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie oraz Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach.

Działania „Design Silesia”:

Organizacja cykli szkoleniowo-warsztatowych dla przedstawicieli środowisk samorządowych, biznesowych, akademickich i projektantów.
Organizacja wizyt studijnych umożliwiających zapoznanie się z pomysłami i rozwiązańami wypracowanymi przez zrzeszone ośrodki europejskie.

Wymiana dobrych praktyk oraz przeniesienie rozwiązań europejskich na grunt regionu śląskiego.
Organizacja imprez promujących design, takich jak konkurs „Śląska Rzecz”, wystawa „Najlepsze projekty dyplomowe” czy warsztaty projektowe „Letnia Szkoła Designu”.
Organizacja kampanii informacyjno-promocyjnej, której jednym z elementów będzie portal poświęcony дизajnowi.

Skierowany on będzie do projektantów, studentów wzornictwa, pracowników uczelni, inwestorów, przedstawicieli środowisk samorządowych oraz do wszystkich zainteresowanych tematem.

Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości fot. Piotr Borowicz

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego
ul. Ligonia 46, 40-037 Katowice
tel. +48 32 77 40 125/127, fax. +48 32 77 40 402
www.efs.silesia-region.pl/www.design-silesia.pl

Dizajn to nie tylko modne, artystyczne haśło, to sposób na dobrze zaprojek- towane życie!

Diaczego Śląskie postawiło na dizajn? Bo to jedno z narzędzi do stworzenia wszystkim mieszkańcom równych szans udziału w różnorodnych dziedzinach życia.

► Działania promujące design oraz innowacyjne pojęcie do kształtowania przestrzeni publicznej realizowane są m.in. od kwietnia 2010 roku w ramach projektu „Design Silesia”. Wczesniej w regionie podjęto osobne działania ukierunkowane na rewitalizację terenów przemysłowych (projekt „Revita-Silesia”), koordynowany przez Wydział Gospodarki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego wraz z Śląskim Zankiem Szczepi Przedsiębiorczości w Cieszynie). Corocznie prowadzony jest ponadto konkurs na Najlepszą Przeszłość Publiczną Województwa, którego celem jest promocja rozwoju zmian jakościowych przestrzeni publicznej oraz poprawy środowiska zamieszkania przy zachowaniu zasad równoważonego rozwoju. Nagradzane są najciekawsze realizacje urbanistyczne i architektoniczne kształtujące przestrzeń publiczną w naszym najbliższym otoczeniu.

► Śląskie postanowiło wyróżnić się także tygodniowymi święta chwilą poznawczą się czcionką Śląsianą, pisanem śląskim, które po wnikliwych badaniach literackiego zaprojektowano po raz pierwszy na potrzeby samorządu regionalnego jako element identyfikacji województwa, później jak herb czy logo.

► Od kilku lat Śląskie stawia na dizajn, bo to nie tylko artystyczne hasło, to sprawdzony sposób na dobrze zaprojektowane życie dla mieszkańców!

► Zależy nam, by oswajanie z designem, promowanie szersko pojętej sztuki użytkowej i wzornictwa przemysłowego stało się niepowtarzalna okazją do tego, aby twórcze kompetencje artystów i projektantów zostały innowacyjnie wykorzystane w lokalnej i światowej gospodarce. Z tego powodu, zapis o promowaniu wzornictwa, które jest wspólnie powstania nowych i innowacyjnych produktów znalaź się w Regionalnej Strategii Innowacji przyjętej na lata 2003–2013, a rozwój дизajnu oraz podnoszenie wartości estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej jednym z priorytetów kolejnego dokumentu, jakim jest Strategiczny Rozwój Kultury w Województwie Śląskim na lata 2006–2020.

► Śląskie postanowiło wyróżnić się także tygodniowymi święta chwilą poznawczą się czcionką Śląsianą, pisanem śląskim, które po wnikliwych badaniach literackiego zaprojektowano po raz pierwszy na potrzeby samorządu regionalnego jako element identyfikacji województwa, później jak herb czy logo.

► Od kilku lat Śląskie stawia na dizajn, bo to nie tylko artystyczne hasło, to sprawdzony sposób na dobrze zaprojektowane życie dla mieszkańców!

Zgodnie z dewizą: „Musisz być lokalny, ale silny globalnie”

studentci realizują projekty wykorzystujące pozytywny potencjał śląskiej tradycji. Przykładem może być projekt dyplomowy Marcina Kratera „Zestaw naczyń na potrawy śląskie”.

Do śląskiej tradycji nawiązują także tekturowe siedziska Małgorzaty Tatoj, interpretujące bryłę węgla jako diamentowy skarb. Prace semestralne i dyplomowe często są adresowane do lokalnych firm lub powstają we współpracy z nimi, jak chociażby górniczy wóz wiertniczy do pracy „na przodku”, którego autorem jest Michał Latko. Kolejnym dobrym przykładem jest projekt obudowy robota „Robin Heart”, który powstał we współpracy z Fundacją Rozwoju Kardiochirurgii w Zabrzu. Jego autorką jest Katarzyna Sokolowska.

► Zgodnie z dewizą: „Musisz być lokalny, ale silny globalnie” studentci realizują projekty wykorzystujące pozytywny potencjał śląskiej tradycji. Przykładem może być projekt dyplomowy Marcina Kratera „Zestaw naczyń na potrawy śląskie”. Dzieki współpracy z firmą Roca, prace dyplomowe studentów mają szansę wejść do produkcji. Przykładem może być projekt umywalki, którego autorem jest Łukasz Jaworski.

► W plebiscycie magazynu 2+3D (nr 20/2006) wózek wiadrowy, wyproducedany przez Ziemb SA w Gliwicach według projektu Andrzeja Sobasia, uznano za jeden z najlepszych polskich produktów z ostatnich pięciu lat. Sukcesem zakonczył się zrealizowany w 2008 roku projekt systemu oznakowania Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice”. Projekt nagrodzono m.in. w konkursie „Śląska Rzecz”, jego autorami są pedagogi katowickiej ASP: Justyna Kucharczyk i Andrzej Sobas.

Współpraca z firmami

Współpraca z firmami Dzieki współpracy z firmą Roca, prace dyplomowe studentów mają szansę wejść do produkcji. Przykładem może być projekt umywalki, którego autorem jest Łukasz Jaworski. ► W plebiscycie magazynu 2+3D (nr 20/2006) wózek wiadrowy, wyproducedany przez Ziemb SA w Gliwicach według projektu Andrzeja Sobasia, uznano za jeden z najlepszych polskich produktów z ostatnich pięciu lat. Sukcesem zakonczył się zrealizowany w 2008 roku projekt systemu oznakowania Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice”. Projekt nagrodzono m.in. w konkursie „Śląska Rzecz”, jego autorami są pedagogi katowickiej ASP: Justyna Kucharczyk i Andrzej Sobas.

Warsztaty projektowe w „Rondzie Sztuki”

Warsztaty projektowe w „Rondzie Sztuki” Od kilku lat w „Rondzie Sztuki” odbywają się warsztaty projektowe. Poprowadzili je m. in. Tomek Ryzalik, projektant i wykładowca Royal College of Art w Londynie; Zuzanna Skalska, autorka specjalistycznych raportów o trendach, monitorująca rynek większości branż przemysłu; Wojtek Sokółowski, projektant samochodów i wykładowca turynskiego Instituto d'Arte Applicata Design; Marek Cecula, wybitny polski ceramik, pracujący w Nowym Jorku i Kielcach.

Zespół EFS Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach

Agnieszka Stawarczyk, Anna Kmita, Andrzej Sobas.

Akademija Sztuk Pięknych

Akademija Sztuk Pięknych w Katowicach jako samodzielna jednostka działa od niemal dziesięciu lat, wcześniej była oddziałem Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych we Wrocławiu, a od 1952 – krakowskiej ASP. Obecnie kształci na dwóch wydziałach: Artystycznym i Projektowym. Wydział Projektowy tworzą kierunki: Projektowanie Graficzne i Wzornictwo. Na tym drugim 25 pedagogów uczy około 70 studentów dwóch specjalizacji: Projektowanie Produktu i Komunikacji Wizualnej. Na co stawiamy?

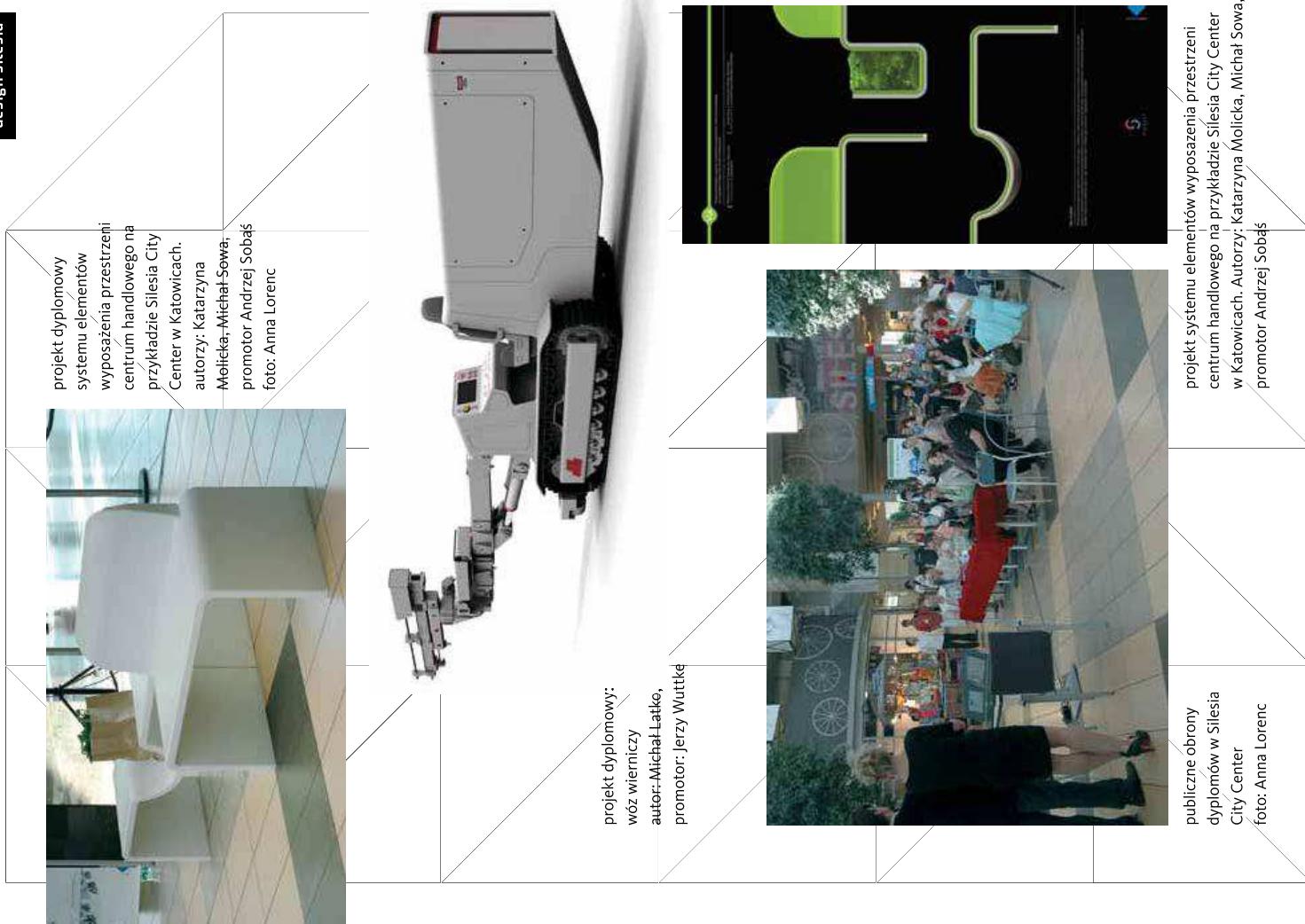
Sztuka lokalnej tradycji

Zgodnie z dewizą: „Musisz być lokalny, ale silny globalnie” studentci realizują projekty wykorzystujące pozytywny potencjał śląskiej tradycji. Przykładem może być projekt dyplomowy Marcina Kratera „Zestaw naczyń na potrawy śląskie”.

Do śląskiej tradycji nawiązują także tekturowe siedziska Małgorzaty Tatoj, interpretujące bryłę węgla jako diamentowy skarb. Prace semestralne i dyplomowe często są adresowane do lokalnych firm lub powstają we współpracy z nimi, jak chociażby górniczy wóz wiertniczy do pracy „na przodku”, którego autorem jest Michał Latko. Kolejnym dobrym przykładem jest projekt obudowy robota „Robin Heart”, który powstał we współpracy z Fundacją Rozwoju Kardiochirurgii w Zabrzu. Jego autorką jest Katarzyna Sokolowska.

Projektowanie dla przestrzeni publicznej

Liszę tego typu przedstawień otwiera „Design dla Katowic”, czyli pomysł na projekt wyposażenia placu przy ulicy Sosóskiej. Autorem najciekawszych propozycji okazał się Marcin Krater, który zaprojektował „city ball” czyli miejsca odpocynku, które pozwalają popatrzeć na świat jak przez rówzowe okulary oraz „message place” – multimedialna powierzchnię parkową tworzącą rodzaj wstępnej budującej miejscowości (lawnki), umożliwiające przesyłanie komunikatu. Z kolei w Zawierciu w latach 2008–2009 zorganizowano typodniowe warsztaty projektowe „Design dla Zawiercia”. Ich uczestnicy projektowali elementy wyposażenia przestrzeni publicznej. Otwocem współpracy z pedagogami ASP w Katowicach jest projekt Miejskiego Systemu Informacji Wizualnej dla Zawiercia, którego autorami są: Justyna Kucharczyk,

torba/mata do przewijania/ubranko dla dziecka
autor: Daria Lesniak

warsztaty projektowe
„rzecz potrzebna”
prowadzcy: Marek Cecula,
foto Andrzej Sobas

przygotowania do wystawy prac
Ewa Lesniak, Joanna Jaroszynska
foto: Andrzej Sobas

autor: Dominika Bablok
projekt dyplomowy wózka dla
dziecka niepełnosprawnego

Ciągły rozwój i współpraca

Obecnie uczeńnia przygotowuje projekt nowego budynku, w którym mają powstać „Laboratoria Designu” oraz „Biblioteka Materiałów”. Będzie to regionalne zaplecze warsztatowe dizajnu, a także miejsce spotkań i wymiany wiedzy.

Andrzej Sobas

Andrzej Sobas – projektant wzornictwa przemysłowego ze specjalnością projektowanie ergonomiczne. Absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, doktorat w zakresie wzornictwa przemysłowego w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Przedsiębiorca Wydziału Projektowego Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Członek Stowarzyszenia Projektantów Form Przemysłowych.

Wprowadzajmy w życie innowacyjne pomyśły

Jan Olbrycht

Jan Olbrycht – doktor socjologii, długotrwali pracownik Uniwersytetu Śląskiego – filii w Cieszynie, w latach 1990–1998 burmistrz Cieszyna. Od 1998 do 2002 r. pełnił funkcję marszałka Województwa Śląskiego. Był także wiceprzewodniczącym Związku Miast Polskich. Obecnie poseł Parlamentu Europejskiego.

Cieszyn, choć nie należy do dużych miast, jest wielki po- wzięcia związane z edukacją, badaniami czy innowacjami.

Wśród nich szczególnie miejsce – jako centrum dizajnu – zajmuje Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości. Pracując w Komisji Rozwoju Regionalnego, przy- czyniłem się do powstania, a następnie przewodniczyłem grupie posłów, która zajmuje się rozwiązywaniem problemów, z jakimi borykają się miasta. Nasza grupa przyjęła na- zwę URBAN i skupia około 60 posłów, w tym wielu byłych burmistrzów, radnych i inne osoby doświadczane w pracy samorządowej. Grupa Urban współpracuje z urbanistami i architektami przeznaczonymi dla miast. Skupia się nie tylko na konkretnych projektach, ale także stara się traktować prze- strzeń miejską jako pewną całość, wierząc, że ma ona zasadniczy wpływ na jakość życia mieszkańców miasta.

► Jeszcze niedawno przeważająca część debaty europejskiej obracała się wokół pojęcia „Strategii Lizbonskiej”. Strategia ta polegała na tym, że ustalono wspólne priorytety, cele i kierunki rozwoju, zaś państwa członkowskie miały je realizować w ramach własnych budżetów. Takie rozwiązanie okazało się jednak nieskuteczne ponieważ kraje członkowskie, z różnych względów, nie wywiązywały się ze swoich zobowiązań. Nimo tego strategia wniosła pewną wartość. Dzięki niej wyznaczono kierunki, pewną strukturę rozwoju państwa Unii Europejskiej. Obecnie w centrum dyskusji na temat rozwoju i przyszłości Europy pojawiły się nowe hasła i nowe pojęcia, które mają zastąpić myślenie w kat- egoriach Strategii Lizbonskiej. Nowa strategia nosi nazwę 2020 (twenty twenty) i obejmuje trzy zasadnicze priorytety, wszystkie odnoszące się do rozwoju państwa UE. Są to: wzrost intelligentny (*smart growth*), wzrost zrównoważony (*sustainable growth*) oraz wzrost spójności (*inclusive growth*). Według słów prezydenta Manuela Barroso ceny budżet UЕ powinien zamknąć się w ramach tej strategii i nie powinny być prowadzone żadne inwestycje, których tenze dokument nie przewiduje.

► Wszystkie wiec dotyczące działy działania mają być po- strzegane w kategoriach trzech głównych priorytetów stra- tegii 2020. Wzrost inteligentny będzie obejmował przedsię-

Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie oraz dnia 2008 do września 2008 do końca projektu SEE – Policy Innovation Design, dzieląc się wiedzą i do- świadczeniem, jak można integrować działy z regionalnymi narodowymi strategiami, w celu pobudzania innowacji i przedsiębiorczości, zrównoważonego – społecznego i gospodarczego rozwoju.

► Program projektu zawiera m.in. warsztaty tematyczne angażujące partnerów i polityków. Warsztaty dotyczą wdrażania innowacji na rynek, laczenia дизajnu, zrównoważonego rozwoju oraz innowacji na poziomie regionalnym oraz ewaluacji programów wdrażania innowacji i дизajnu. Listopadowe warsztaty, organizowane w Cieszynie udowodniły, że tematem wykorzystania dziajania jako narzędzia wzrostu rozwoju interesuje się coraz większa ilość re- zpondentów. W związku z tym na wiosnę Zamek planuje organizowanie konferencji na temat rozwoju regionalnego poprzez wykorzystanie potencjału wzornictwa (informacje wkrótce na www.zamekcieszyn.pl).

► Obecnie nie wiadomo jeszcze, jaki wyraz znajdzie w praktyce nowe europejskie myślenie strategiczne. Dlatego zachęcam do zapoznania się z tekstem dokumentów dotyczącego strategii 2020. Proponuję obserwować, co dzieje się w innych częściach Europy i nie zwlekać z wprowadzaniem nowego myślenia strategicznego. Zachęcam również, aby już teraz, zanim nowa strategia zostanie w pełni opracowana i wprowadzi nieprzewidziane ograniczenia, proponować nowe innowatorskie projekty i odważnie współtworzyć nową rzeczywistość europejską w ramach strategii 2020.

► Artykuł jest skrótem wykładu Jana Olbrychta, który miał miejsce w Cieszynie, 5 listopada 2010, podczas warsztatów w ramach projektu SEE Sharing Experience Europe.

SHARING EXPERIENCE EUROPE
POLICY INNOVATION DESIGN

► W ramach SEE stworzona została biblioteka dobrych praktyk, dokumenty w niej zgromadzone udostępnione są bezpłatnie na stronie www.see-project.org. Strona projektu umożliwia również dostęp do wszystkich dotychczasowych publikacji, takich jak Policy Booklet (wydawnictwo poleca- jące najlepsze strategie działania) oraz Biuletynu SEE. ► Projekt SEE – realizowany jest od września 2008 do czerwca 2011 i jest współfinansowany z Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg IV C. Konferencja zamkująca projekt odbędzie się w Brukseli 29 marca 2011 roku, na spotkaniu zostanie zaprezentowany film o strategiach rozwoju innowacji i дизajnu zaanga- żowanych w projekt.

Więcej informacji o projekcie: msawicka@zamekcieszyn.pl
i pod numerem telefonu: 33 851 08 21 wew. 55.

Spotkanie warsztatowe partnerów projektu SEE Cieszyn
listopad 2010 fot. Fotospinter

Wzornictwo na Śląsku, 1999-2010

Definicje, czym o czym myślimy, gdy mówimy o dizajnie

Nie jest łatwo piąć raport o tak młodej i dopiero nabrąjącej rozpedu dziedzinie, jaką w Polsce jest wzornictwo. Już na starcie pojawiają się problemy leksykalne. Jeszcze kilkanaście lat temu używano polskich określeń: projektowanie, wzornictwo przemysłowe, grafika użytkowa, teraz coraz częściej pojawia się angielski *design/dizain*. Projektant bywa *designerem/dizajneryem*, co zresztą nie wszystkim się podoba... Na domiar ziego, nie ma jednej definicji dizajnu, a zakres zadań projektanta wciąż się poszerza. Najnowszy dokument Komisji Europejskiej „Design as a driver of user centred innovation” podkreśla, że dizajn jest strategicznym narzędziem w procesach innowacyjnych. Jego multidyscyplinarnie podejście pomaga rozwiązywać problemy przez lepsze wykorzystanie doświadczenia użytkownika, ich potrzeb i inspiracji. Dizajn odpowiada na wyzwania związane ze zrównoważonym rozwojem i równoczesnym spłoczeniem oczekiwaniem coraz lepszej jakości życia.

Nie można zapominać, że dizajn jest w corzą większym stopniu wykorzystywany przez usługi prywatne i publiczne. Szczególne znaczenie posiada w planowaniu przestrzennym, gdzie pomaga w dostarczeniu potrzeb osób starszych czy niepełnosprawnych. Dizajn jest również niezbędnym uzupełnieniem dotychczasowego, bardziej technologicznego kierunku rozwoju. Uzupełnia proces innowacji o obszarze nie wymagającej zaawansowanych technologii. Należące technologii bardziej ludzką „twarz”, poszerzając tym samym listę jej odbiorców.

Kluczem do podniesienia konkurencyjności gospodarki na Śląsku jest innowacyjność połączona z dobrym designem. To wykorzystanie wzornictwa daje firmie możliwość wyróżnienia produktów na rynku, lepszego dostosowania produktów do wymogów klientów oraz wzmacniania pozycji firmy na rynku.

Edukacja, czym gdzie po naukę

projektowania?

Na Śląsku najlepszym miejscem kształcenia przyszłych projektantów pozostaje ASP. Uczelnia kształciła na trzech kierunkach: grafiki warsztatowej oraz projektowania graficznego, malarstwa i wzornictwa. Corocznie przyjmuje około 80 studentów na studia dzienne i około 50 na studia wieczorowe. Na terenie województwa studia wzorcnicze oferują również uczelnie niepubliczne: Gliwicka Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości, gdzie kierunek powstawał pod opieką prof. Włodzimierza Dojatowskiego z ASP we Wrocławiu.

Wysza Szkoła Techniczna w Katowicach oferuje projektowanie mody i biżuterii. Podypłomowe studia architektury wnętrz i wzornictwa oferuje Politechnika Śląska. Niestety, żaden z Zespołów Szkół Plastycznych, jakie działają w Bielsku-Białej, Częstochowie, Katowicach, Dąbrowie Górniczej, Gliwicach czy Zabrzu nie ma w swoim programie wzornictwa, co najwyżej podstawy projektowania. Pryn wiedzie grafika.

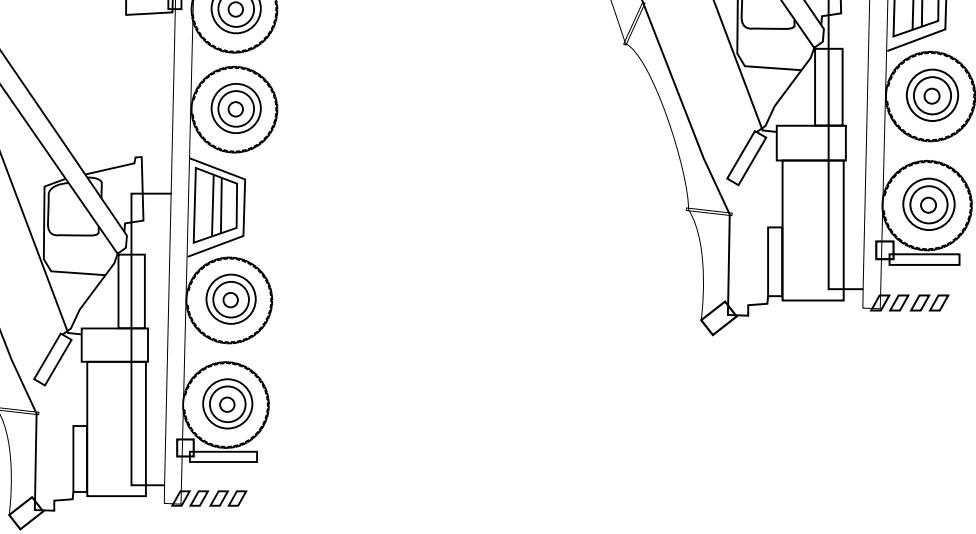
Gdzie po pomoc we wdrażaniu i promocji dizajnu?

W porównaniu z innymi województwami sytuacja na Śląsku wydaje się być szczególnie korzystna. Od 2005 r. pomocą w wykorzystaniu potencjału wzornictwa służą Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie. Dzięki doacji Gminy Cieszyn oraz projektu unijnym zdecydowanemu większość szkoleń dla firm, samorządów czy studentów jest bezpłatna. Poświęcone są m.in. finansowaniu innowacji, prawu autorskiemu, transferowi technologii, trendom w dziedzinie cyz psychologii biznesu. Przez cały rok można zobaczyć wystawy poświęcone m.in. młodym projektantom, przestreni publicznej, projektowaniu dla dzieci, projektowaniu graficznemu, zwaszczaty fotografii. Uczestnicy z całej Polski oraz stopniowo z zagranicy biorą udział w Międzynarodowych Warsztatach Typograficznych i Letniej Szkole Designu. Warto dodać, że na Zamku działa jedyna w Polsce kwiarna – żywa galeria designu „Design Alive!”.

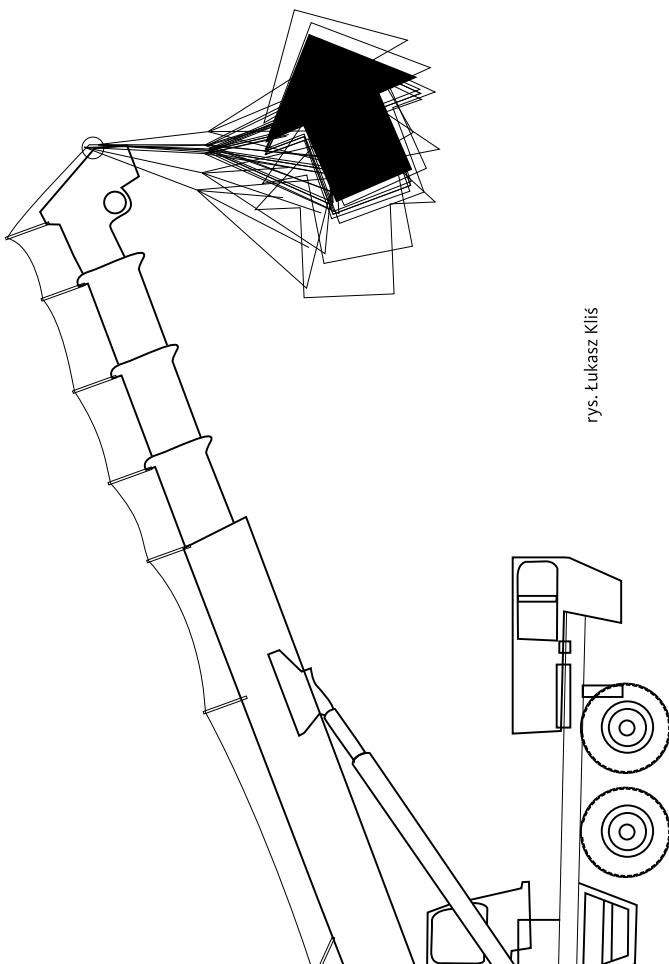
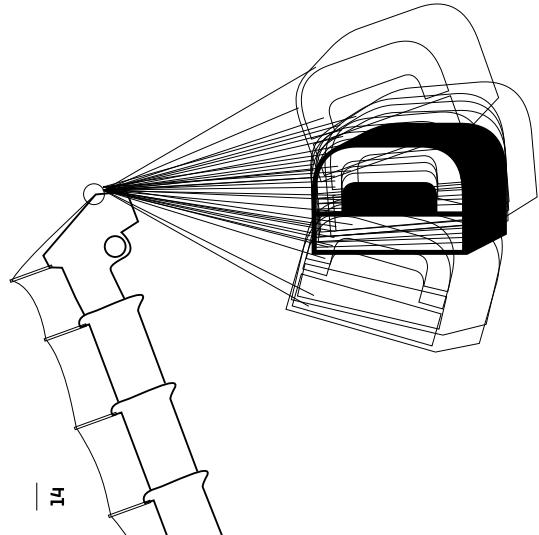
Tu zasza zmiana...

W 2002 roku w śląskiej Strategii Rozwoju Innowacji, jako pierwszej w Polsce, wprowadzono priorytet „wsparcie plannarne podejście pomaga rozwiązywać problemy przez jednym z jej celów jest „promowanie wzornictwa przemysłowego” Źródło mogo dojść do rozwoju lokalnych inicjatyw we wzornictwie, musi zostać dokończone kolejna polska reforma: decentralizacja i utworzenie samorządu terytorialnego. Ta zmiana odpiąkowała oddolny potencjał ambicji zaradności, początkowo na szczeblu gminnym, a od 1999 roku w powiatach i województwach. Polityka transformacji ustrojowej wsparty fundusze unijne, dzięki czemu samorządy regionalne dysponowały środkami niezbędnymi do realizacji priorytetów rozwojowych, które zresztą samodzielnie ustalają. To dzięki tym funduszom powstaje i rozwija działalność Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie, rozbudowując się katowicka Akademia Sztuk Pięknych. Zamek rozpoczęła pierwszy w Polsce kompleksowy program promocji wzornictwa: „Śląska Sieć na Rzecze Wzornictwa”, uznany równocześnie za modelowy przykład realizacji strategii innowacji. W 2010 roku Urząd Marszałkowski wraz z ASP i Zamkiem rozpoczęły systemowy projekt „Design Silesia” ASP i Uniwersytet Ekonomiczny wraz z Katowicką Izbą Rzemieślniczą oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości rozpoczęją realizację projektu „Innowacyjny design lokalotwórczej śląskiej gospodarki. Sieć współpracy środowisk akademickich z biznesem”.

W 2002 roku w śląskiej Strategii Rozwoju Innowacji, jako pierwszej w Polsce, wprowadzono priorytet „wsparcie plannarne podejście pomaga rozwiązywać problemy przez jednym z jej celów jest „promowanie wzornictwa przemysłowego” Źródło mogo dojść do rozwoju lokalnych inicjatyw we wzornictwie, musi zostać dokończone kolejna polska reforma: decentralizacja i utworzenie samorządu terytorialnego. Ta zmiana odpiąkowała oddolny potencjał ambicji zaradności, początkowo na szczeblu gminnym, a od 1999 roku w powiatach i województwach. Polityka transformacji ustrojowej wsparty fundusze unijne, dzięki czemu samorządy regionalne dysponowały środkami niezbędnymi do realizacji priorytetów rozwojowych, które zresztą samodzielnie ustalają. To dzięki tym funduszom powstaje i rozwija działalność Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie, rozbudowując się katowicka Akademia Sztuk Pięknych. Zamek rozpoczęła pierwszy w Polsce kompleksowy program promocji wzornictwa: „Śląska Sieć na Rzecze Wzornictwa”, uznany równocześnie za modelowy przykład realizacji strategii innowacji. W 2010 roku Urząd Marszałkowski wraz z ASP i Zamkiem rozpoczęły systemowy projekt „Design Silesia” ASP i Uniwersytet Ekonomiczny wraz z Katowicką Izbą Rzemieślniczą oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości rozpoczęją realizację projektu „Innowacyjny design lokalotwórczej śląskiej gospodarki. Sieć współpracy środowisk akademickich z biznesem”.

Kluczem do podniesienia konkurencyjności gospodarki na Śląsku jest innowacyjność połączona z dobrym dizajnem. To wykorzystanie wzornictwa dla firmie możliwością wyróżnienia produktów na rynku [...]

rys. Łukasz Kliś

Kluczem do podniesienia konkurencyjności gospodarki na Śląsku jest innowacyjność połączona z dobrym dizajnem. To wykorzystanie wzornictwa dla firmie możliwością wyróżnienia produktów na rynku [...]

Wzornictwo promują w Katowicach głównie Rondo Sztuki i Muzeum Śląskie, w Zabru – Muzeum Górnictwa.

Obowiązkowo optymistyczne zakonczenie
Galeria Bielska BWA reaktywowała konkurs „Arting” i do jego nowej edycji zaprasza projektantów z Polski, Czech i Słowacji. Ważna rolę w upowszechnianiu dobrych wzorów pełni konkurs „Śląska Rzecz”, którego 5. edycję zorganizował Zamek. Wystawa pokonkursowa była prezentowana na poziomie m.in. na Festiwalu Designu w Łodzi.

Bez firm nie będzie wzornictwa!

W zestawieniu z potencjałem śląskiej gospodarki lista firm, które swój sukces rynkowy wiążą z дизajnem, nie jest duża. Warto jednak wiedzieć, że to Szluka Beskidzka z Czecchowic-Dziedzic wyprodukowała „Moho Dia”, pierwszy polski produkt, który zdobył prestiżową nagrodę – Red Dot Award. Wśród zwycięzców konkursu „Dobry Wzór” (organizatorem jest Instytut Wzornictwa Przemysłowego w Warszawie) jest między innymi samolot „Orka” produkowany w Zakładach Lotniczych Małafiski & Mysłowski z Bielska-Białej. Światnie rozwija się branża sportowa: wśród laureatów „Śląskiej Rzeczy” znajdują się Pracownie Sprzętu Alpinistycznego Małachowski z Dębówca, bieckiego Pajaka, czy markę HiMountain ze Świętochłowic.

W czótowce polskich firm projektowych i projektantów działających niezależnie znajdziemy m.in. Andrzeja Sobasia, Michała Biernackiego (Code), Michała Łatko, rodzeństwo Kasię i Wojtką Sokolowskich (Sokka), Bogdana Kosaka czy Kafti Design, jedna z najsilniejszych marek w polskim дизajnie jest Mono Design (właścicielem jest Magda Lubrinská). Dynamicznie rozwija się grupa projektowa Wzoro: Maciej Krater, Kasia Petka i Natalia Jakóbiec. Także śląscy graficy i typografowie należą do najlepszych w kraju. Trzeba tu wymienić m.in. Justynę Kucharczyk, Jacka Mrowczyka, Tomka Bierkowskiego, a także młodsze pokolenie: Anię Kopaczewską, Ukę Krzyżak czy Matyldę Satajevską.

Ewa Gołębiowska – pomysłodawczyni, a od 2005 r. dyrektorka Śląskiego Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości w Częstochowie – jak dotąd – regionalnego centrum дизajnu w Polsce. Ekspert i koordynatorka wielu projektów (Śląska Sieć na Rzecz Wzornictwa, Regionalna Sieć Promocji IT, Transferu Technologii, Revita Śląsia), prelegentka licznych konferencji, autorka ekspertyz z dziedziny дизajnu.

Ewa Gołębiowska – pomysłodawczyni, a od 2005 r. dyrektorka Śląskiego Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości w Częstochowie – jak dotąd – regionalnego centrum дизajnu w Polsce. Ekspert i koordynatorka wielu projektów (Śląska Sieć na Rzecz Wzornictwa, Regionalna Sieć Promocji IT, Transferu Technologii, Revita Śląsia), prelegentka licznych konferencji, autorka ekspertyz z dziedziny дизajnu.

Dizajn w święcie realnym

**współpraca ze społeczeństwem w celu wspólnego projektowania rozwijających
problemów lokalnych.**

Andrea Siodmok

sywne inwestowanie w określonym miejscu przez okres od 1 do 1,5 roku. Wszystko po to, by zainspirować oraz umożliwić trwałe zmiany.

czym jest Dott?

„Designs of the Time“ (w skrócie: Dott) jest programem społecznym dotyczącym projektowania, zainicjowanym przez British Design Council, który pomaga mieszkańcom znajdują wac trwałe rozwiązania problemów społecznych, środowiskowych oraz ekonomicznych. Istota programu polega na tym, aby angażować lokalną społeczność w projektowaniu i rozwijanie usług, z których jednoznacznie ta społeczność korzysta. Po sukcesie programu Dott w północno-zachodniej Anglii, kierowanego przez Johna Thackara (www.dott.org.uk), obecnie Dott jest realizowany w południowo-zachodniej części kraju – w Kornwalii, gdzie unaocznia jak innowacyjne myślenie może podnieść wartość europejskiego

politycy na całym świecie szukają nowych drog radzenia sobie ze zmianami klimatu globalnego, problemem starieżącej się populacji czy też zagrożeniami wynikającymi z krenia się zasobów naturalnych. Jednocześnie starają się zapewnić większą skuteczność i sprostać rosnącym oczekiwaniom społecznym w odniesieniu do jakości świadomości, by mogły być skutecznie rozwijywane przez rzadziej indywidualnych państw. Wymagają one raczej połączenia twórczych wysiłków nas wszystkich. Ten wspólny wysiłek nazywano „partyencyjnym działaniem twórczym społeczeństwa“. Funkcjonuje on zgodnie z założeniem, że zmiany finansowania projektów revitalizacyjnych i innych instytucji. Ta ogólnokrajowa inicjatywę pomysiano w taki sposób, by mogła stać się mobilna i przemieszczać z miejsca na miejsce (np. z regionu do regionu, z hrabstwa do hrabstwa, z księstwa do księstwa) zapewniając zarazem intensywnie nie przychodzi już „z góry“, ale wymagając raczej zniszcze-

Globalna perspektywa

Politycy na całym świecie szukają nowych drog radzenia sobie ze zmianami klimatu globalnego, problemem starieżącej się populacji czy też zagrożeniami wynikającymi z krenia się zasobów naturalnych. Jednocześnie starają się zapewnić większą skuteczność i sprostać rosnącym oczekiwaniom społecznym w odniesieniu do jakości świadomości, by mogły być skutecznie rozwijywane przez rzadziej indywidualnych państw. Wymagają one raczej połączenia twórczych wysiłków nas wszystkich. Ten wspólny wysiłek nazywano „partyencyjnym działaniem twórczym społeczeństwa“. Funkcjonuje on zgodnie z założeniem, że zmiany finansowania projektów revitalizacyjnych i innych instytucji. Ta ogólnokrajowa inicjatywę pomysiano w taki sposób, by mogła stać się mobilna i przemieszczać z miejsca na miejsce (np. z regionu do regionu, z hrabstwa do hrabstwa, z księstwa do księstwa) zapewniając zarazem intensywnie nie przychodzi już „z góry“, ale wymagając raczej zniszcze-

W miarę jak świat staje się coraz bardziej złożony i podatny na szybkie zmiany, innowacja staje się raczej koniecznością niż wyborem.

nia granic pomiędzy „odbiornikami” oraz „dostawcami” usług, nieroziły... Poprzez naszą pracę w ramach Dott badamy, umozliwiając tym samym nowe sposoby współpracy między fachowcami a zwykłymi ludźmi. Ten nowy paradigma – „społeczeństwo inicjatorów zmian” jawi się jako klucz do tworzenia nowych idei, budowania lokalnej siły do stawiania czola nieprzewidzianym wyzwaniom i znajdowania skutecznych rozwiązań.

Kreatywność zbiorowa

Istnieje wiele powodów, dla których przyzwolenie obywateli oraz całym społeczeństwu na innowacje ma sens. Po pierwsze, udostępnienie „prawa do innowacji” szerszej grupie ludzi wyzwała ich potencjał i sprzyja tworzeniu nowych rozwiązań. Po drugie, powołując się na model projektowania skupionego na odbiorcy („user centred” design) podejście kreatywacyjne zakłada, że odbiorcy potrafią najlepiej oceńać jakości istniejących usług oraz podejmować trafne decyzje dotyczące tego, w jaki sposób można dana jakość poprawić. Po trzecie, zakładając, że w siebie roboczej tkwi mocno wykształcona, a jednak nie dość wykorzystana kreatywność, partycypacyjne podejście może wzbogacić i przydać znaczenie życiu jednostek, dając im możliwość uczestniczenia w czymś większym, co odzwierciedla ich systemy wartości oraz sprzyja spójności danej społeczności. Jeśli chodzi o naszą filozofię – zakładamy, że prawdziwa zmiana wymaga wspólnego wysiłku i wzwa „wszystkich na pokład”. Moc kreatywności zbiorowej postrzegamy jako siłę do zmiany, niesioną rozwój w ograniczonym świecie jest ostatecznie „Pytanie o to, ilu potrzeba fachowców, aby rozwiązać palace.

Myśleć inaczej

W miarę jak świat staje się coraz bardziej złożony i podatny na szybkie zmiany, innowacja staje się raczej koniecznością niż wyborem. Niedawno OECD (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju) w swojej strategii dotyczącej innowacji wyraziła się następująco: „Obecne wyjście z globalnego kryzysu finansowego i gospodarczego pozostaje niepewne. Aby poprawić wydajność produkcji i zapewnić stały rozwój, poszczególne państwa będą musiały wzmacnić swoją zdolność do innowacji”.

Jesieli przyjmiemy, że państwa powinny „wzmocnić swoją zdolność do innowacji”, nasuwa się oczywiste pytanie: Ale jak? W jaki sposób społeczeństwo powinno się przeorganizować, aby właściwie zareagować na wyzwanie współczesności, które pociągnęło za sobą kryzys ekonomiczny 2007., skadniad nieunikniony biorąc pod uwagę fakt, że niegraniczony rozwój w ograniczonym świecie jest ostatecznie „Pytanie o to, ilu potrzeba fachowców, aby rozwiązać palace.

problemami naszych czasów to jakby pytało o to, ilu potrzeba

elektryków, żeby wymienić żarówkę – prawdziwe rozwiązań nie polega na tym, by wszyscy dążyli do niezależności oraz rozwijali swoją zdolność do wprowadzania zmian”.

Katalizowanie zmian

Dott działa jak katalizator będąc też jako trampolina dla zmian. Poprzez eksperymentowanie w ramach licznych praktycznych projektów Dott ma na celu wzmacniać potencjal innowacji w danym regionie, dzieląc się umiejemnościami, wiedzą oraz swiadomością, na czym polega podejście Dott. W ten sposób stworzyliśmy silny mechanizm napędowy rozwoju oraz rozwijania lokalnych i globalnych problemów społecznych. Poprzez pracę na trzech poziomach:

1. Praktyka: Dziesięć projektów demonstrujących nowe myślenie w praktyce.

zdjęcia z warsztatów
dott

Projektowanie dla Wszystkich w Praktyce

Pete Kercher

Innowacja skupiona na obywatelu

Proces Dott jest w dużym stopniu partykularny, co przejawia się w tym, że „uzyskownicy”, czyli zwykli obywatele są uczestnikami tego procesu na wszystkich jego etapach i stanowią zatem część „zespołu projektantów”. Tworząc i testując różne koncepty są jednocześnie właścielami rozwiazań. Nasz proces zwykle składa się z następujących etapów: diagnoza, wspólne odkrywanie, wspólnie projektowanie, wspólnie wykonanie oraz przekazywanie innym.

Mówiąc wprost – Projektowanie Naszych Czasów (Designs of the Time) nie polega na tym, aby mówić ludziom jak i chociażby zwykłym członkom społeczeństwa, zbiierając razem inspirujące i wizjonerskie jednostki tej społeczności po to, by rozwijać ich wąsy i pomiędzy uczestnikami lokalnych społeczności a ekspertami, nie wizje oraz scenariusze zmian. W tym sensie program nieradko projektantami światowej klasy, pozwoliło różnym społeczeństwom osiągnąć wyższy poziom profesjonalizmu i kreatywności, tworzenie wież współpracy pośród lokalnych działań i organizacji oraz lepsze wyniki tych działań. Podejście Dott wykorzystuje proces projektowania oparty na współpracy, która polega na współdziałaniu ze społeczeństwami lokalnymi w celu założenia oraz opracowania rozwiązań lokalnych problemów. Dott zapewnia pomoc w procesie projektowania, pozwalając społeczeństwu tworzyć oraz testować prototypowe rozwiązania w bardzo szerokim zakresie, obejmującym np. służby zdrowia, transport, sprawy mieszkaniowe, zatrudnienie czy edukację. Opoźc doświadczanym zawodowych projektantów wykorzystujemy wiedzę, umiejętności i twórcze myślenie ludzi, którzy będą odbiorcami wypracowanych rozwiązań oraz tych, którzy będą dostarczani danymi usług i produktów w tej społeczeństwo.

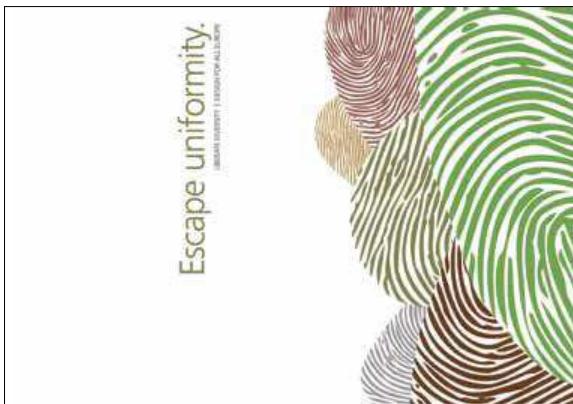
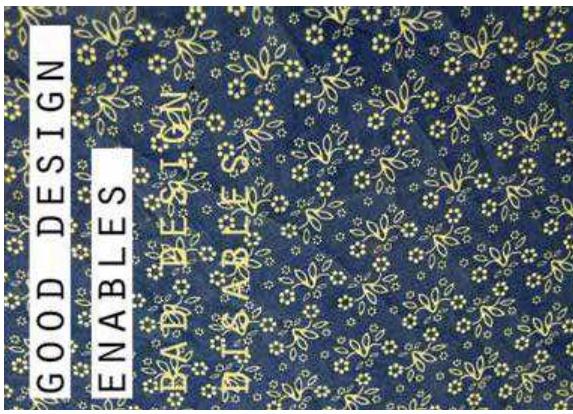
Mysiąć globalnie, działać lokalnie

Program Dott ma na celu stymulowanie globalnego myślenia poprzez praktyczne inicjatywy lokalne. Wdrażanie licznych małych projektów w konkretnych realiach, a jednocześnie z szeroką wizją, tak aby nie pozostały one działańami wyłącznie lokalnymi, bez potencjału na rozwój. Choćż niektóre zakončają się fiaskiem, inne się „przyjmą” i wyrozną na rozwiązań mających zastosowanie uniwersalne. Jeszcze ważniejsze od podejścia „otwartej innowacyjności” okazała się zdolność pracy taną sposobu. Czasami opisujemy naszą pracę, która często polega na działaniu na bardzo mały skale, jako działanie „w latach pomiędzy regułami”. Na przykład poprzez skłanianie drobnych zamówień publicznych, stosunkowo wolnych od biurokracji, projekty Dott mają

znacznie większą swobodę, dzięki czemu istnieje twórcza możliwość współpracy z indywidualistami gotowymi do angażowania się w przedsięwzięcia społeczne. Szczególna wartość ma dla nas możliwość wykorzystania naszych sposobów pracy w jednej z najmniej uprzywilejowanych społeczności – Kornwalli.

Mówiąc wprost – Projektowanie Naszych Czasów (Designs of the Time) nie polega na tym, aby mówić ludziom jak i chociażby zwykłym członkom społeczeństwa, zbiierając razem inspirujące i wizjonerskie jednostki tej społeczności po to, by rozwijać ich wąsy i pomiędzy uczestnikami lokalnych społeczności a ekspertami, nie wizje oraz scenariusze zmian. W tym sensie program nieradko projektantami światowej klasy, pozwoliło różnym społeczeństwom osiągnąć wyższy poziom profesjonalizmu i kreatywności, tworzenie wież współpracy pośród lokalnych działań i organizacji oraz lepsze wyniki tych działań. Podejście Dott wykorzystuje proces projektowania oparty na współpracy, która polega na współdziałaniu ze społeczeństwami lokalnymi w celu założenia oraz opracowania rozwiązań lokalnych problemów. Dott zapewnia pomoc w procesie projektowania, pozwalając społeczeństwu tworzyć oraz testować prototypowe rozwiązania w bardzo szerokim zakresie, obejmującym np. służby zdrowia, transport, sprawy mieszkaniowe, zatrudnienie czy edukację. Opoźc doświadczanym zawodowych projektantów wykorzystujemy wiedzę, umiejętności i twórcze myślenie ludzi, którzy będą odbiorcami wypracowanych rozwiązań oraz tych, którzy będą dostarczani danymi usług i produktów w tej społeczeństwo.

Szczegółowe informacje dotyczące programu można znaleźć na stronie: www.dottcornwall.com

Escape uniformity.
URBAN INSTITUTE | URBAN INSTITUTE

Konkurs został rozpisany przez EIDD Design for All przy współpracy z iCogrady* na jesień ubiegłego roku. Jego celem było wyłonienie projektów plakatów, krótkich filmów wideo oraz kampanii marketingowych, które w swojej sposób ilustrują problemy, którymi EIDD zajmuje się na co dzień. Wybrane projekty podejmujące temat różnorodności, inkluzyji i roli działań w pokonywaniu tych wyzwań, są wykorzystywane w programach dalszych działań organizacji.

dobrze nadaje się do tworzenia systemów i usług oraz do podejmowania nowych wyzwań, które pojawiają się każdą godziną, w ciągłe zmieniającym się społeczeństwie.

► Według statystyk europejskich większość z nas mieszka w skupiskach miejskich. Co ciekawe, tłumaczenia czym dokładnie jest miasto, różnią się. Naturalne definicje skupiska miejskiego używane w różnych krajach Europy zwykle odzwierciedlają historyczną i kulturalną tradycję, w oparciu o którą rozwijali się miasta w każdym z nich. Różnice te są widoczne w naszym osobistym wyobrażeniu tego, czym jest miasto. Musimy mieć świadomość, że kiedy podejmujemy się tego ekscytuującego wyzwania, jakim jest modernizacja, nie istnieje żaden uniwersalny wzór, który sprawdzi się we wszystkich środowiskach miejskich. Nie ma dwóch takich samych miast. Mediolan, Warszawa, Istanbuł, Helsinki, Belgrad ... – na przykładzie zaledwie kilku z europejskich ośrodków widać, jak bardzo się one od siebie różnią. Stąd jasno wynika, że potrzeba wielkiej ostrożności, kiedy mówimy ogólnie o miastach. Osoba, z której rozmawiamy może mieć zupełnie inne pojęcie kulturowe o tym, czym one są.

Poruszanie się po mieście
Jedno z wyzwań, jakie napotkamy, kiedy projektujemy czy re-projectujemy jakieś miejsce, dotyczy tego, w jaki sposób przekazujemy informację o tym, co stworzyliśmy. Nasza odpowiedź na to wyzwanie jest „wayfinding“ (znajdowanie drogi) – system znaków i ideogramów, które mają ułatwiać ludziom orientowanie się w tym, co można zobaczyć, jak się gdzie dostać i jak się poruszać po wybranym obiekcie. Wiele z tych systemów informacyjnych jest dobrze zaprojektowanych, ale liczne pozostawiają wiele do życzenia. Nie możemy polegać na znakach, które przekazują informację wyłącznie słownią, a to z dwóch względów: niektóre części świata nadal borykają się z problemem alfabetyzmu, a poza tym nie powinniśmy zakładać, że wszyscy, którzy będą chcieli zrozumieć dany znak, będą znać lokalny język czy alfabet. Nawet najlepiej zaprojektowany znak może być nieczytelny ze względu na sposób w jaki jest zamontowany.

► Jeżeli nie jest wpisany w spójny system informacyjny – system, który również jest świadomie zaprojektowany, podobnie jak sam znak – może wprowadzić w błąd. Taka sama zasada dotyczy architektury. Wiele dobrych projek-

Statystyka Populacji Europejskiej		2004	2050	Zmiana
Ludność ogółem	456,8 m	449,8 m	- 1,5%	
Ludność w wieku produkcyjnym	67,2%	56,7%	- 52,2 m	
Dzieci (0–14 lat)	16,4%	13,4%	+ 59,2 m	
Osoby starsze (65+)	16,4%	29,9%		
Osoby stare (80+)	4,0%	11,4%		
Współczynnik zależności osób starszych	24,5%	52,8%		
Współczynnik zależności dzieci	24,4%	23,7%		
Współczynnik zależności ogółem	48,9%	76,5%		

Źródło: Eurostat 2005

Warto zauważyć, że w 2004 roku na jedną osobę w wieku produkcyjnym przypadła średnio jedna osoba w wieku nieprodukcyjnym. Jeżeli obecne trendy utrzymają się, w 2050 wskaźnik ten będzie wynosił jeden do trzech. Demograficzna „bomba żegarowa“ zupełnie zmieni i to w ciągu życia młodych ludzi, którzy teraz rozpoczynają swoje karierę zawodową – projektantów, urbanistów i architektów miejskich. Tu chodzi o waszą przyszłość.

Oto analogiczne dane dla Polski:

Polska – statystyki demograficzne		2010	2050	Zmiana
Ludność ogółem	38 038 m	32 013 m	- 11,8%	
Ludność w wieku produkcyjnym	71,7%	57,3%	- 8 932 m	
Dzieci (0–14 lat)	14,8%	12,7%		
Osoby starsze (65+)	13,5%	29,9%	+ 4 443 m	
Osoby stare (80+)	3,4%	8,5%	+ 1 431 m	
Współczynnik zależności osób starszych	18,8%	52,2%		
Współczynnik zależności dzieci	20,6%	22,2%		
Współczynnik zależności ogółem	39,4%	74,4%		

Źródło: Struktura społeczna, Wydział Ekonomii i Gospodarki oraz Spraw Socjalnych, Sekretariat UN, Perspektywy demograficzne w świecie. Stan z 2008. Współczynniki zależności opracowane przez autora.

Kwestionowanie stanu zastanego

Projektanci zmagający się z zadaniem odnowy przestrzeni miejskiej muszą zawsze zadawać sobie pytanie o powołanie istnienia wszystkiego, co spottykają na swojej drodze. Na lotnikach i innych węzłach komunikacyjnych, skoncentrowanych na kierowanie ruchem pieszych, często powołane są dość oczywiste błędę. Miejscie pewności, że propozowane przez was rozwiązanie nie polega na myśleniu zachowawczym.

► Przyjrzijmy się paru przykładom: naszym celem jest zarzutu, trzeba jej jeszcze ze sobą połączyć. Dlatego należy poświęcić również wiele uwagi tym miejscom, w których się znajdują. Projektowanie podstawowych założień, jakie obowiązują przy tworzeniu systemów informacyjnych, w budownictwie czy urbanistyce. Następnie musimy zadać sobie pytanie, czy moglibyśmy to zrobić lepiej, biorąc pod uwagę całą kątowego łancucha, gdyż stanowią punkty spotkania się różnych odcinków odpowiedzialności. Miejsca te są potencjalnie najistotniejszym elementem tego łancucha, gdzie znajdują się potencjalni użytkownicy, którzy mogą z nich skorzystać. Jednym z takich symboli jest profil osoby, na wózku i invalidzkim. Choć w tym przypadku symbol powinien być jasny dla wszystkich. Szczególnie, gdy zawierają informacje przeznaczone tylko dla tych osób, które mogą z nich skorzystać. Zauważmy, że symbol jest potencjalnie niepotrzebny, jeśli nie ma go na każdym znaku, który powinien być jasny dla wszystkich. Oznacza on bowiem nie tylko udogodnienia dla osób niepełnosprawnych, ale również miejsca i elementy infrastruktury, które powinny być dla nich zarezerwowane, takie jak parkingi.

► Jasne i bezbłędne postugiwanie się z jednym projektowaniami. W wielu spośród starych miast Europy architekci i konserwatorzy przejawiają coś w rodzaju obsesji i na punkcie tego, co uważa za "nawierzchnie, historyczne". Toteż samochody poruszają się po wybitnym bruku lub po drogach wyłożonych nierównymi płytami kamiennymi o wyjątkowej wartości historycznej. Osadzone w piasku, systematycznie wymywane przez deszcz, takie nawierzchnie potrafią całkowicie zniszczyć konserwację, która z pewnością nie należy do tanich. Kostka brukowa jest wciąż popularna wśród architektów nowych osiedli miejskich, gdzie probuje się sztucznie wytworzyć swój klimat. Projektanci muszą pamiętać o tym, że nie powinni się ograniczać do stosowania jedynie zaawansowanych technologii. Obecnie rośnie świadomość, że innowacje można wprowadzać za przystępna cenę, wytwarzając prostą rozwiązania. I tu jest szczególnie ważne takiego punktu, gdzie łańcuch się wie.

Świadomość społeczna

Nieskuteczna często praca miejskich urzędów planistycznych wynika z braku podstawowej świadomości jej pracowników, którzy nie potrafą przewidzieć skutków swojej niefrasobliwości dla społeczeństwa.

Przyjmowanie założenia na temat kierunków, w jakich funkcjonuje umysł

Oto proste pytanie: Czy czytasz od lewej do prawej czy też od prawej do lewej? A może z góry na dół? Dlatego o tym mówię? Ponieważ kierunek, w którym czytasz prawdopodobnie będzie tym, którego będziesz szukał w logice instalacji i systemach graficznych. Projektantowi nie wolno zakładać, że wszyscy automatycznie będą starali się odczytywać pierwszą instrukcję w lewym górnym rogu, a potem skierują się w prawo i ku dolowi. W niektórych kulturach kierunek tekstu wędruje po stronie zygazkiem.

Przyjmowanie założenia na temat znaczeń kulturowych

Wieższość z nas rozpoznaje znak graficzny, na którym postatic kobieta przedstawiona jest symbolicznie w dylegowej sukience. Wszyscy wiemy, że ten znak oznacza damska toalete, prawda? Ale może jednak nie wszyscy? Jak ten symbol zrozumieja mężczyźni z kulturą arabską, których codziennym ubraniem jest dłuża szata? Tak, potrzeba mieć na uwadze różnice kulturowe!

► Podróżując po świecie nie sposób nie zauważyc, że istnieje ogromna potrzeba uatrakwowania ludzi na sprawę różnorodności. Większość osób, o której mowa, nie ma życzliwego intencji. Po prostu brak im wyobraźni. Pracownicy niemal każdej instytucji wiele zyskali by przechodząc szkolenia podnoszące ich świadomość na temat różnorodności ludzkiej. Wielu problemów można by uniknąć, używając dobrego projektu.

► Dizajnerzy muszą też stać się w pamięci, że projektują dla prawdziwych ludzi, którzy myślą i czują. Dlatego oprócz podstawowych zasad projektowania wnętrz i usług trzeba zawsze brać pod uwagę duszę, emocje i piękno.

Eliminowanie przeszkołu

Znamy też wiele przypadków, gdzie przeszkoły, takie jak lampy uliczne blokują przejścia dla pieszych. Takie słupy mogą być szczególnie niebezpieczne dla osób niewidomych czy też nawet chwilowo roztargnionych.

► W takich przypadkach zadaniem projektanta jest zidentyfikować wszyskie potencjalne przeszkoły. Można się ich pozbyć, próbować zmienić trasy dróg czy chodników, wyeksponować przeszkoły jako rzekę krajobrau miasta bądź też wykorzystać ją do uszczególniania mieszkańców.

Ciągłość i niezawodność

Istotna prawda, o której zawsze powiniene myśleć projektant jest fakt, że żaden łańcuch nie jest mocniejszy niż jego najbliższe ogniwo. Nawet gdy poszczególne ogniwa są bez-

że powierzchnie o wyzuwalnej strukturze mają określone znaczenia dla niektórych ludzi, np. tych słabiej widzących. Zanim zdecydujemy się na ich użycie, należy upewnić się, że nie zostaną one źle zrozumiane.

Skodyfikowane znaki graficzne muszą prowadzić do przewidywalnych rozwiązań

Niekiedy symbole nie muszą być zrozumiałe dla wszystkich. Szczególnie, gdy zawierają informacje przeznaczone tylko dla tych osób, które mogą z nich skorzystać. Jednym z takich symboli jest profil osoby, na wózku i invalidzkim. Choć w tym przypadku symbol powinien być jasny dla wszystkich, watozy przejawiają coś w rodzaju obsesji i na punkcie tego, co uważa za "nawierzchnie, historyczne". Toteż samochody poruszają się po wybitnym bruku lub po drogach wyłożonych nierównymi płytami kamiennymi o wyjątkowej wartości historycznej. Osadzone w piasku, systematycznie wymywane przez deszcz, takie nawierzchnie potrafią całkowicie zniszczyć konserwację, która z pewnością nie należy do tanich. Kostka brukowa jest wciąż popularna wśród architektów nowych osiedli miejskich, gdzie probuje się sztucznie wytworzyć swój klimat. Projektanci muszą pamiętać o tym, że nie powinni się ograniczać do stosowania jedynie zaawansowanych technologii. Obecnie rośnie świadomość, że innowacje można wprowadzać za przystępna cenę, wytwarzając prostą解决方案. I tu jest szczególnie ważne takiego punktu, gdzie łańcuch się wie.

Prawo jednostki do wyboru: opcje oddziału informacji

Często podkreślam ważność podejścia multimodalnego. W skrócie chodzi o to, że nie jest możliwe zaspokojenie potrzeb i aspiracji wszystkich przy zastosowaniu jednego np. systemu informacji. Nie jest nawet wskazane, by skanować ludzi do dostosowania się do tego samego modelu. Uwzględnianie w twórczy sposób ludzkiej różnorodności powinno być punktem wyjścia dla każdego projektu. Dlatego dobrze jest stosować rozwiązania alternatywne, gdzie np. strome podejście można pokonać zarówno po schodach, jak i okrężnie poprowadzonym wygodnym podejściu. Koniecznie jest przy tym skonsultowanie danego rozwiązania z jego potencjalnymi użytkownikami, którzy na pewno zwrócą uwagę na wiele nieważnych niewidocznych nawet dla projektanta.

Przekaz informacji na wiele sposobów [multimedialność]

Na koniec chciałbym wrócić do kwestii sposobów, w jakie przekazujemy informacje.

► Należy się także przyznać dostępnym opcjom odbioru informacji w Internecie. Strony internetowe powinny być zawsze przyjazne dla czytających na ekranie i umożliwiać użytkownikom wybór czcionki oraz rozmiar.

plakat promujący coroczną konferencję EIDD – Europejskiego Instytutu Projektowania Dla Wszystkich w 2007 roku, Turystyka dla wszystkich, projekt: Avril Accolla

Przeprójektujmy sektor publiczny!

Weronika
Rochańska

Pracownicy centrum wychodzenia z bezdomności
w londyńskim Lewisham w trakcie warsztatów w Design
Council. Zdjęcie: Ed Sykes. © Design Council

Sektor publiczny jest obecny w życiu każdego z nas i niestety zazwyczaj bardziej na niego narzekany niż go chwalony. Weźmy pod uwagę na przykład urzędy. Jakiś czas temu miałam do załatwienia sprawę w jednym z warszawskich sądów. 15 minut zajęło mi lokalizowanie właściwego wejścia do budynku, po kolejnych 10 minutach błakania się korytarzami odnalazłam drzwi odpowiedniego pokoju. Po 20 minutach czekania weszłam do sekretariatu, gdzie dowiedziałam się, że muszę pojawić się na parter, kupić znaczek skarbowy, a potem wrócić na góre i dopiero wtedy wypełnić odpowiedni formularz. Dopełnienie wszelkich formalności i powinno założyć mi najwyższą kwalifikację, niestety trwało prawie półtorej godziny. Nie wspominając już o rosnącym z minuty na minutę poziomie frustracji. Zas w mojej głowie klebiły się myśli. A gdyby tak: wprowadzić czytelny system informacji, aby później było znaleźć konkretny oddział czy pokój stworzyć łatwy do zrozumienia przewodnik z indywidualnymi sprawami, które można załatwić w urzędzie – z objaśnieniem kolejnych kroków postępowania (jeszcze dodatkowo umieszczyć go na stronie internetowej); przemyśleć system działania urzędów tak, aby stała się on zrozumiałą z punktu widzenia osoby przybyającej cos w nim zająć, tak dalej, i tak dalej, jestem zdeterminowana, że inni dorzućliby kolejne pomysły.

Dość często narzekamy na służbę zdrowia, straż miejską, urzędy, biurokrację oraz brak zrozumienia dla naszych potrzeb. Warto sobie jednak uzmysłowić, że to przecież my – obywatele – powinniśmy być w centrum zainteresowania, przede wszystkim istnieje dla nas. Takie właśnie podejście zaproponował brytyjski Design Council, tworząc program „Public Services by Design”, mający pokazać, w jaki sposób

Centrum pomocy wychodzenia z bezdomności w Lewisham w Londynie zmagało się z problemem ogromnej liczby ludzi szukających dachu nad głową, a którzy często nie byli w stanie nawet znaleźć informacji, jakiego typu pomoc im przysługuje. To z kolei prowadziło do nieporozumień i frustracji, zarówno u osób, które tak znajdowały się w bardziej stresującej sytuacji (bez mieszkania albo z perspektywą jego utraty), jak i samych pracowników centrum. Kierowniczo, szukając rozwiązania tego problemu, zgłosili ośrodek do programu wsparcia dla sektora publicznego prowadzonego przez Design Council.

Do działania przystąpił Sean Miller, jeden ze specjalistów z zakresu strategicznego zastosowania dizajnu (tzw. Design Associates), który współpracuje z Design Council.

Do działania przystąpił Sean Miller, jeden ze specjalistów z zakresu strategicznego zastosowania dizajnu (tzw. Design Associates), który współpracuje z Design Council.

Kamery poszyty w ruch

Pierwszy etap projektu polegał na określaniu zasadniczych typów użytkowników korzystających z oferty ośrodka. Do współpracy został zaproszony Ivo Gormley ze znanej londyńskiej agencji projektowania usług (service design), który zaproponował wykorzystanie metod obserwacji etnograficznej. Pracowników wyposażono w kamery video, wykorzystywanych podczas przeprowadzania wywiadów z użytkownikami centrum. To działanie miało pomóc w lepszym zrozumieniu tego, kto i w jaki sposób korzysta z usług ośrodka. Obserwacje prowadzono także w poczatkowej i recepcji.

Pracownicy musieli odejść od biurek

Centrum pomocy wychodzenia z bezdomności w Lewisham w Londynie zmagało się z problemem ogromnej liczby ludzi szukających dachu nad głową, a którzy często nie byli w stanie nawet znaleźć informacji, jakiego typu pomoc im przysługuje. To z kolei prowadziło do nieporozumień i frustracji, zarówno u osób, które tak znajdowały się w bardziej stresującej sytuacji (bez mieszkania albo z perspektywą jego utraty), jak i samych pracowników centrum. Kierowniczo, szukając rozwiązania tego problemu, zgłosili ośrodek do programu wsparcia dla sektora publicznego prowadzonego przez Design Council.

Do działania przystąpił Sean Miller, jeden ze specjalistów z zakresu strategicznego zastosowania dizajnu (tzw. Design Associates), który współpracuje z Design Council.

Do działania przystąpił Sean Miller, jeden ze specjalistów z zakresu strategicznego zastosowania dizajnu (tzw. Design Associates), który współpracuje z Design Council.

Kamery poszyty w ruch

Pierwszy etap projektu polegał na określaniu zasadniczych typów użytkowników korzystających z oferty ośrodka. Do współpracy został zaproszony Ivo Gormley ze znanej londyńskiej agencji projektowania usług (service design), który zaproponował wykorzystanie metod obserwacji etnograficznej. Pracowników wyposażono w kamery video, wykorzystywanych podczas przeprowadzania wywiadów z użytkownikami centrum. To działanie miało pomóc w lepszym zrozumieniu tego, kto i w jaki sposób korzysta z usług ośrodka. Obserwacje prowadzono także w poczatkowej i recepcji.

Wyjątkowość użytkownika

Istotne wydaje się również to, że użytkownicy ośrodka już przedstawiono na jego podstawie również krótki film video, prezentujący najważniejsze kwestie i problemy, nad którymi warto było się zastanowić. Już sam fakt, że pracownicy centrum musieli odejść od biurek i spojrzeć na swoją pracę z drugiej strony, właściwie oczyma odbiorcy oferowanych opinii wyrażanych w filmie. Kolejnym etapem projektu była opinia wyrażana przez użytkowników ośrodka, której można było wyciągnąć z "burza mózgów". Na podstawie zanalizowanego materiału pracowników centrum zebrały około 100 pomysłów na prawne funkcjonowanie ośrodka. Sposród tej setki wybrano cztery koncepcje, które w stosunkowo prosty i szybki sposób można było wyciągnąć w życie. Był to m.in. projekt mający na celu uatrakcyjnienie pierwszego spotkania pracowników oraz użytkowników ośrodka. Chodziło o to, aby ci pierwsi wiele jakie pytania powinni zadać, jakich informacji udzielili, żeby uniknąć przyszłych nieporozumień. Wprowadzono dokument wyjaśniający użytkownikom kolejne procedury, udostępniono arkusze prezentujące opcje mieszkaniowe oferowane przez ośrodek, zas w recepcji umieszczono plan-sze, tłumaczące czego można oczekiwac po rozmowie z doradcą oraz pokazujące różne warianty scenariusza dalszego rozwoju sytuacji. Ten ostatni pomysł został najdalej rozwinięty. Dzięki współpracy z rysownikami ze studia Cognitive Media, stworzono plansze prezentujące sposoby działania centrum w oparciu o cztery podstawowe grupy użytkowników. Rysunki w tym przypadku okazały się dużo lepsze od zdjęć konkretnych osób, ponieważ przekazywały informacje w sposób bardziej uniwersalny, umożliwiając identyfikację z nimi szerszej grupie odbiorców.

Film lepszy niż raport

Zarejestrowany materiał został później przeanalizowany, przygotowano na jego podstawie również krótki film video, prezentujący najważniejsze kwestie i problemy, nad którymi warto było się zastanowić. Już sam fakt, że pracownicy centrum musieli odejść od biurek i spojrzeć na swoją pracę z drugiej strony, właściwie oczyma odbiorcy oferowanych opinii wyrażanych w filmie. Kolejnym etapem projektu była opinia wyrażana przez użytkowników ośrodka, której można było wyciągnąć z "burza mózgów". Na podstawie zanalizowanego materiału pracowników centrum zebrały około 100 pomysłów na prawne funkcjonowanie ośrodka. Sposród tej setki wybrano cztery koncepcje, które w stosunkowo prosty i szybki sposób można było wyciągnąć w życie. Był to m.in. projekt mający na celu uatrakcyjnienie pierwszego spotkania pracowników oraz użytkowników ośrodka. Chodziło o to, aby ci pierwsi wiele jakie pytania powinni zadać, jakich informacji udzielili, żeby uniknąć przyszłych nieporozumień. Wprowadzono dokument wyjaśniający użytkownikom kolejne procedury, udostępniono arkusze prezentujące opcje mieszkaniowe oferowane przez ośrodek, zas w recepcji umieszczono plan-sze, tłumaczące czego można oczekiwac po rozmowie z doradcą oraz pokazujące różne warianty scenariusza dalszego rozwoju sytuacji. Ten ostatni pomysł został najdalej rozwinięty. Dzięki współpracy z rysownikami ze studia Cognitive Media, stworzono plansze prezentujące sposoby działania centrum w oparciu o cztery podstawowe grupy użytkowników. Rysunki w tym przypadku okazały się dużo lepsze od zdjęć konkretnych osób, ponieważ przekazywały informacje w sposób bardziej uniwersalny, umożliwiając identyfikację z nimi szerszej grupie odbiorców.

dizajn, dzięki któremu na obserwacji, empatii oraz metodom współpracy, może naprawdę w ogromnym stopniu przyczynić się do pozytywnych zmian.

Praca w grupie w trakcie warsztatów w Design Council.
Zdjęcie: Ed Sykes.
© Design Council

Prezentacja pomysłów.
Zdjęcie: Ed Sykes.
© Design Council

Dizajn nie jest czymś czego trzeba się bać

Zmiana kultury pracy
Projekt przeprowadzony w centrum pomocy bezdomnym w londyńskim Lewisham bardzo dobrze pokazuje, jak projektantami nie trzeba było długo czekać. Poziom entuzjazmu pracowników wyraźnie wzrósł; z jednoczesnie liczącą się poprawą sposobu funkcjonowania sektora publicznego. Poprzez zaangażowanie w procesowych wyraźnie zmalała. Użytkownicy centrum z kolei doceniają usprawnienie usług. Przy inwestycji w działy w wysokościach kierowniczych, personelu linowego, jak i użytkowników, dokładne badanie potrzeb odbiorców, tworzenie różnych scenariuszy rozwoju sytuacji, wizualizację problemów, jak również prototypowanie i testowanie proponowanych rozwiązań, projektanci pomagają nam lepiej zrozumieć przyczyny problemów i umożliwiają wspólnie ich rozwiązania. Przytaczana już wcześniej Lindsey Craig zapewnia, że „Dizajn zostańcie na stałe włączony do naszych metod pracy jako istotne narzędzie zmiany. Szkicowanie jest na przykład świetnym sposobem na zaangażowanie w projekt wszystkich jego uczestników, daje każdemu szansę na wprowadzenie swojego zdania. Z kolei użycie kamery video pomogło nam zmienić kulturę pracy i bardziej skupić się na odnośnikach oferowanej przez nas usługi. Postępowanie się metodami projektowania w zdecydowany sposób pomogło nam zaangażować pracowników mających bezpośrednią do czynienia z użytkownikami. Zastosowanie prototypowania zmieniło sposób w jaki pracujemy. Zrozumieliśmy, o małe zmiany, które mogą mieć naprawdę ogromne znaczenie. (...) Chodzi o rozwijania, które nieudzieli kosztującą na radykalnej innowacji czy zaczytanemu wszystkiego lega na radykalnej innowacji czy zaczytanemu wszystkiemu Roberta, specjalistka ds. transformacji, podkreśla: „Dizajn nie jest czymś czego trzeba się bać. To nie zawsze musi polegać na radykalnej innowacji, ale czasem wystarczy na nieco mniejszej innowacji”. My uważamyliśmy sobie, że tu często chodzi o nową, czy „radikalną innowację“. Czasami wystarczy mala, ale przemyślana zmiana, która może dać naprawdę pozytywny efekt. Polska, dzięki dofinansowaniu z Unii Europejskiej, dostaje ogromną szansę w nadrobieniu dystansu dzielącego nas od krajów zachodnich. Wszyscy zdajemy sobie również sprawę z tego, że sektor publiczny jest podstawą dobrze funkcjonującego kraju, regionu, miasta czy wsi. Warto więc wspólnie z projektantami przystąpić do działań. Razem przeprojektujmy sektor publiczny!

Więcej informacji o programie „Public Services by Design“:
<http://www.designcouncil.org.uk/our-work/Support/Public-Services-by-Design/>

Weronika Rochacka, Design Council, Londyn

Weronika Rochacka jest z wykształcenia historykiem sztuki. Ukończyła również studia magisterskie z zakresu przedsiębiorczości i zarządzania w sektorze kreatywnym na University of the Arts London, ze specjalizacją w zakresie edukacyjnego design management. Od 2007 roku pracuje w brytyjskim Design Council, gdzie odpowiedzialna jest za projekty edukacyjne, jak również rozwój sieci współpracy z organizacjami i stowarzyszeniami projektantów w ramach programu UK Design Alliance.

System informacji może ratować życie

Co zrobić żeby przestrzeń publiczna była przyjazna, żebyśmy czuli się w niej dobrze i uważały ją za swoją? W czasach komunizmu panował podział na przestrzeń prywatną, która najczęściej była zadbaana i oswojona oraz przestrzeń pozostałą. Ta druga, zgodnie z górnolotnym hasłem była własnością wspólną, a de facto należała do państwa, czyli niby do nas wszystkich, a w rzeczywistości nie należała do nikogo.

■ Ten trwający prawie 45 lat stan spowodował ogromne spustoszenia w przestrzeni publicznej naszego kraju. Po zmianach politycznych w 1989 roku samorządy i lokalne społeczności stali się, tak jak dawniej, gospodarzami i opiekunkami swojego małego świata. Dzięki temu pojawia się szansa na poprawę jakości przestrzeni publicznej. Niestety zaszczerbi w infrastrukturze, ale także w ludzkiej mentalności za tak duże zmiany, choć teoretycznie oczywiste, nie następują natychmiast.

■ Innym problemem jest fakt, że choć w niektórych miejscowościach zmiany następują, to na skutek niskiej świadomości i złego gustu decydentów ich rezultat nie jest tak dobry jak mogłyby być. Często mamy do czynienia z poprawą cywilizacyjną, ale jej aspekt kulturowy pozostawia wiele do życzenia. Na szczęście oprócz przykładów negatywnych, udaje się realizować również dobre projekty, dzięki którym następuje jakościowa zmiana naszego otoczenia.

Identyfikacja przestrzeni

Jednym z elementów funkcjonujących w przestrzeni publicznej są systemy informacji. Bywają czynnikiem wpływającym pozytywnie na estetykę przestrzeni, ale ich podstawa nie da się rozwiązać wszyscy z nim problemów. Dlatego rolą jest ułatwianie jednostkom oraz służbom publicznym docierania do wyznaczonych celów. Wiążą się to z oszczędnością czasu, a nierzadko poprawieniem stanu bezpieczeństwa. Systemy informacji mają też istotny wpływ na identyfikację przestrzeni i budowę jej własnego wizerunku.

■ We wrześniu 2010 roku Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczość w Cieszynie zorganizowały kolejną edycję „Letniej Szkoły Designu”, tym razem w scisłej współpracy ze Szpitalem Śląskim w Cieszynie. Warsztaty dotyczyły projektowania informacyjnego dla szpitala. Ze strony Zamku za organizację odpowiedzialna była Agnieszka Woszczyńska, strona projektowej zajęli się: Justyna Kucharczyk, Jack Mrowczyk i Michał Stefanowski, a szpital reprezentował, akademia „właściwym” zadaniem projektowym była dokumentacja Letnich Szkół Designu 2010 „Pogotowie graficzne” foto Sebastian Studniarski

tywnie uczestniczący w przedstawieniu, dział marketingu. ■ W warsztatach wzięło udział około 30 uczestników, głównie ze Śląska, ale również i z innych regionów Polski. Uczestnicy podzieleni zostali na trzy zespoły, w których pracowali nad rozwiązaniami postawionego przed nimi zadania.

Dokładna analiza

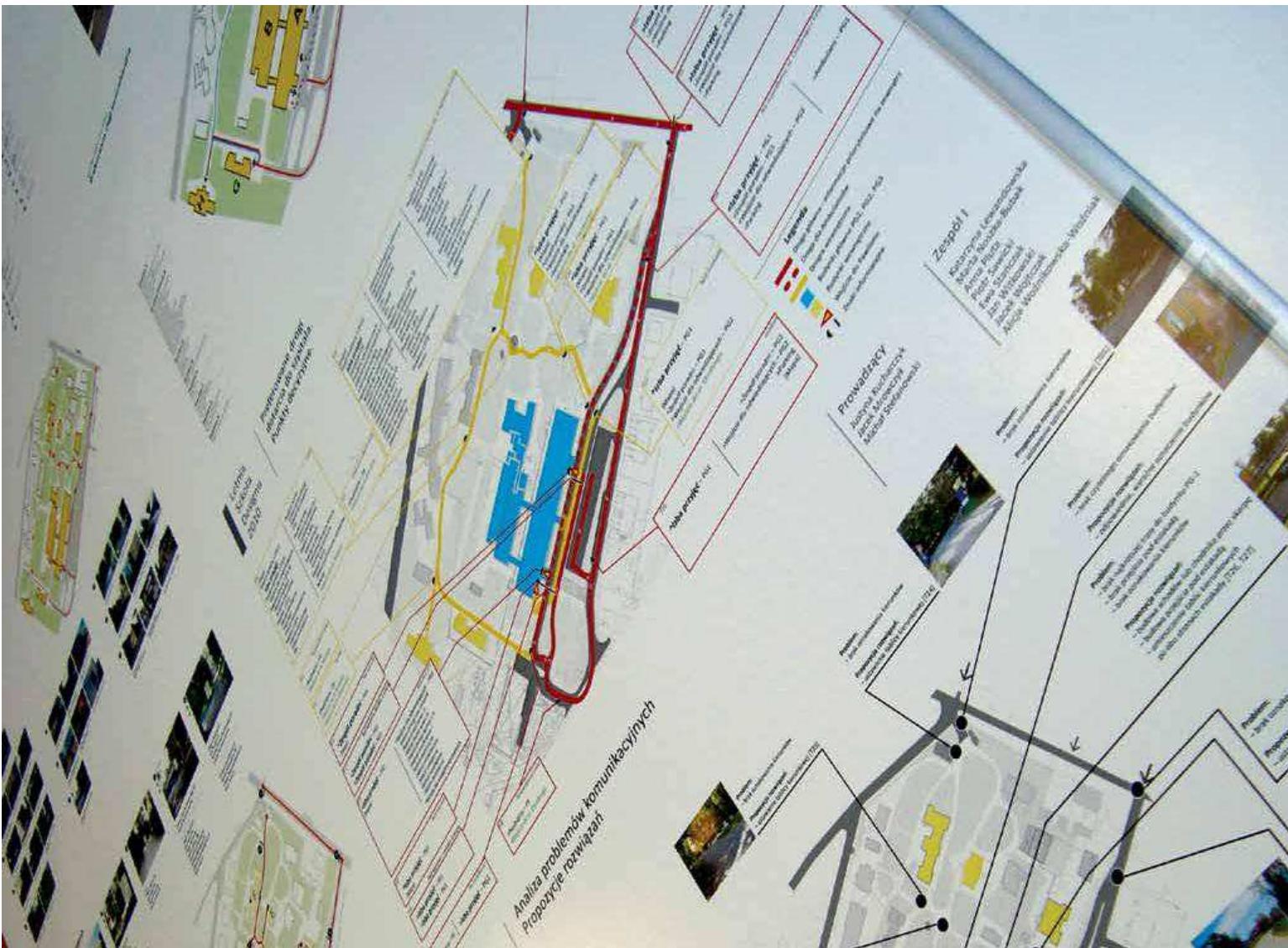
Szpital, którego początki sięgają końca XIX wieku, składa się z szeregu budynków i pawilonów rozrzuconych na terenie parku. Z czasem wzbogacił się o kolejne elementy, zwieńczając obiekty zbudowane w ostatnich latach, a które obecnie są najważniejszą częścią całego kompleksu.

■ Luźna struktura przestrzeni i umieszczenie kluczowych budynków w dalszej części, właściwie „na zapleczu” należącego do szpitala temu sprawiają, że poruszanie się po tym obszarze i docieranie do określonego celu nie jest prostą sprawą.

■ Trzeba też podkreślić, że zaprojektowanie każdego systemu informacji, a w tym przypadku systemu dla kompleksu szpitalnego, to żłożony proces. Wbrew częstemu przekonaniu nie polega on wyłącznie na wymyśleniu kształtu i kolorystyki tabliczek oraz dobranemu odpowiedniemu fontowi. Każdy tego typu projekt wymaga dokładnej analizy, a następnie zaproponowania optymalnej logistyki, struktury systemu, projektu rozmieszczenia nosników w terenie, zredagowania ich treści, a dopiero na końcu zaprojektowania kolorystyczki, typografii i plakogramów, i wreszcie wykonania projektu nosników informacji. Praca nad profesjonalnym projektem zazwyczaj trwa wiele miesięcy i ze zrozumiałych względów nie da się rozwiązać wszystkich związanych z nim problemów w trakcie krótkich warsztatów projektowych. Dlatego organizatorzy Letniej Szkoły Designu postanowili skupić się na jednym z elementów. Wybrano analizę przestrzeni zewnętrznej, która jeśli byłaby dobrze wykonana, mogła stać się punktem wyjściowym do wszelkich kolejnych działań.

Przejrzyste koncepty

■ Jeszcze przed rozpoczęciem warsztatów ich uczestnicy zostali poproszeni o samodzielne darcie do Izby Przyjęć, a następnie opisanie w wybrany przez siebie sposób tej drogi, jak i towarzyszących temu zadaniu trudności. Pierwszym „właściwym” zadaniem projektowym była dokumentacja Letnich Szkół Designu 2010 „Pogotowie graficzne” foto Sebastian Studniarski

Katowice. Miasto Ogrodów. Od pukania w czotto do matego sukcesu.

Miroslaw Rusiecki

Na początku kilka faktów. O tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku starano się n polskich miast: Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Lublin, Łódź, Poznań, Szczecin, Toruń, Warszawa i Wrocław. 13 października w Teatrze Wielkim w Warszawie ogłoszono werdykt: 13-osobowy panel ekspertów, z których siedmiu wybrały rozmaitą ciało wchodzi dżajem.

Trafony „wytrych” do symbolu

Paradoksalnie fakt, że najpierw wybrano logo, a dopiero po kasację aplikacji prezentacji, które oglądaliśmy przez ostatnie dwa dni. Wybraliśmy te miasta, które przejęły nas, że swojego program zdobrała zrealizować – krótko uzasadnił przewodniczący jury Manfred Gaulhofer. Nominowane ośrodki mają teraz kilka miesięcy na przygotowanie nowej, tym razem bardzo szczegółowej wersji aplikacji. Zwycięcze poznany najwcześniej w połowie 2011 roku.

Trudne poczatki

Naczelną zasadą budowania marki podpowiadają, że największa ważna jest z czym ten wyraz (symbol) kojarzy się odiorowo. Przykładowo słowo „kajdanki” jest większość z nas zupełnie objęte, ale już dla zdobycia jest symbolem porażki a dla policianta konotacją sukcesu. Słowa (znaki), które mają silniejszą konotację niż konotację to najlepsze „wytrych” w marketingu i reklamie.

Stabilizacja w kanale informacji

Zadaniem katowickiego biura ESK 2016 było zatem szybko zatwierdzone w ostatnich dniach stycznia 2010 roku. Wtedy też ruszyły prace koncepcyjne skoncentrowane wokół pomysłu zaproponowanego przez Marka Zielińskiego – „Katowice. Miasto ogrodów”. Nieszablonowość tej koncepcji, fakt, że jest ona skierowana pod przed obowiązującą – światem reklamy i public relations (końcówka XX wieku)

Kompleksowa informacja

Projekty analityczne, które powstawały w trakcie warsztatów, zostały zaprezentowane władzom Szpitala Śląskiego. Uczniów miłodzych projektantów przystąpiły do pracy nad koncepcją najbliższej przyszłego kierowania odwiedzających do końca podsumowania analizy funkcjonalnej i specyfikacji problemów, na które napotykają osoby korzystające z usług szpitala.

W efekcie powstały propozycje treści informacji kierującego się miejscowymi, a także podjęto kontynuację prac prowadzonych podczas warsztatów tegorocznjej Letniej Szkoły Designu, dotyczących oznakowania wspólnie decyzji dotyczącej ich rozmieszczenia w przestrzeni parku. Trzecim etapem działań warsztatowych było stworzenie prezentacji, pokazującej w najbardziej czytelny i estetyczny sposób opracowane wcześniej idee.

Uczestnicy wykazali się dużym zaangażowaniem w pracę, w ciągu kilku dni, powstały trzy profesjonalne zaproponowane, przełożyste koncepcje struktury informacyjnej. Mogą one stać się punktem wyjściowym do dalszych prac prowadzonych w przyszłości przez szpital we współpracy z profesjonalnymi projektantami.

Michał Stefanowski – projektant wzornictwa i komunikacji wizualnej. Absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie z INNO+NPD. Projektuje produkty, elementy małej architektury, opakowania, systemy informacji i komunikacji wizualnej. Autor artykułów o projektowaniu w pismach krajowych i zagranicznych.

Wykładowca na Wydziale Wzornictwa ASP w Warszawie. Wiceprezes Stowarzyszenia Projektantów Form Przemysłowych. Członek Zarządu BEDA (Bureau of European Design Associations).

Projekty analityczne, które powstawały w trakcie warsztatów, zostały zaprezentowane władzom Szpitala Śląskiego. Uczniów miłodzych projektantów przystąpiły do pracy nad koncepcją najbliższej przyszłego kierowania odwiedzających do końca podsumowania analizy funkcjonalnej i specyfikacji problemów, na które napotykają osoby korzystające z usług szpitala.

W efekcie powstały propozycje treści informacji kierującego się miejscowymi, a także podjęto kontynuację prac prowadzonych podczas warsztatów tegorocznjej Letniej Szkoły Designu, dotyczących oznakowania wspólnie decyzji dotyczącej ich rozmieszczenia w przestrzeni parku. Trzecim etapem działań warsztatowych było stworzenie prezentacji, pokazującej w najbardziej czytelny i estetyczny sposób opracowane wcześniej idee. Uczestnicy wykazali się dużym zaangażowaniem w pracę, w ciągu kilku dni, powstały trzy profesjonalne zaproponowane, przełożyste koncepcje struktury informacyjnej. Mogą one stać się punktem wyjściowym do dalszych prac prowadzonych w przyszłości przez szpital we współpracy z profesjonalnymi projektantami.

Tak czy inaczej informacja powinna być kompleksowa i stosowana konsekwentnie, aby dojeżdżający do szpitala nie mieli kłopotów z dotarciem do celu. Tym bardziej, że w odróżnieniu od wielu innych systemów informacji, ten mające decydować o zdrowiu i nawet czymś życiu.

Szybkie odnalezienie najbliższego drogowego funkcjonującego w mieście.

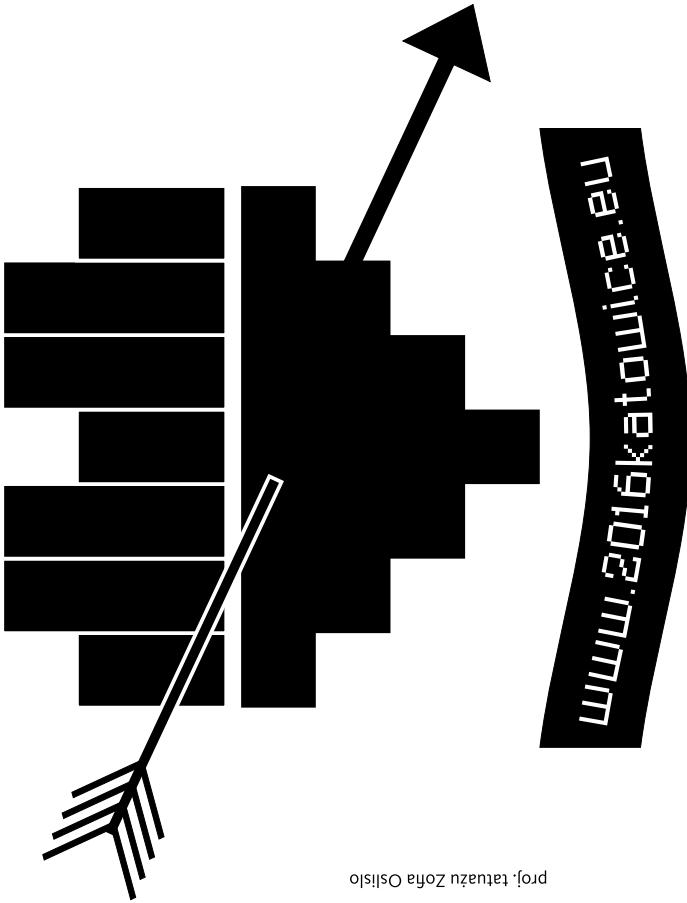
Mogą one stać się punktem wyjściowym do dalszych prac prowadzonych w przyszłości przez szpital we współpracy z profesjonalnymi projektantami.

Na początku kilka faktów. O tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku starano się n polskich miast: Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Lublin, Łódź, Poznań, Szczecin, Toruń, Warszawa i Wrocław. 13 października w Teatrze Wielkim w Warszawie ogłoszono werdykt: 13-osobowy panel ekspertów, z których siedmiu wybrały rozmaitą ciało wchodzi dżajem.

Paradoksalnie fakt, że najpierw wybrano logo, a dopiero po kasację aplikacji prezentacji, które oglądaliśmy przez ostatnie dwa dni. Wybraliśmy te miasta, które przejęły nas, że swojego program zdobrała zrealizować – krótko uzasadnił przewodniczący jury Manfred Gaulhofer. Nominowane ośrodki mają teraz kilka miesięcy na przygotowanie nowej, tym razem bardziej szczegółowej wersji aplikacji. Zwycięcze poznany najwcześniej w połowie 2011 roku.

Paradoksalnie fakt, że najpierw wybrano logo, a dopiero po kasację aplikacji prezentacji, które oglądaliśmy przez ostatnie dwa dni. Wybraliśmy te miasta, które przejęły nas, że kim atutem katowickich starań. Stało się tak dlatego, że znak zaprojektowany przez Wojciecha Janickiego (ASP Poznań) jest po prostu uniwersalny i bardzo dobrze kojarzony. Nie ma co kryć, ten znak doskonale spełnia swoje zadanie, promując kandydaturę Łodzi, Gdańska czy Wrocławia. W pragmatyczne logiczne takie żąwanego określa się mianem przewagi konkurencji nad denotacją. Mówiąc wprost nie jest ważne co słownie znaczy dany wyraz (symbol), ważne jest z czym ten wyraz (symbol) kojarzy się odiorowo. Przykładowo słowo „kajdanki” jest większość z nas zupełnie objęte, ale już dla zdobycia jest symbolem porażki a dla policianta konotacją sukcesu. Słowa (znaki), które mają silniejszą konotację niż konotację to najlepsze „wytrychy” w marketingu i reklamie.

Zadaniem katowickiego biura ESK 2016 było zatem szybko zatwierdzone w ostatnich dniach stycznia 2010 roku. Wtedy też ruszyły prace koncepcyjne skoncentrowane wokół pomysłu zaproponowanego przez Marka Zielińskiego – „Katowice. Miasto ogrodów”. Nieszablonowość tej koncepcji, fakt, że jest ona skierowana pod przed obowiązującą – światem reklamy i public relations (końcówka XX wieku)

prof. tatuaż Zofia Osłislo

obowiązywała zasada, że przecienny człowiek ma codziennie kontakt z 1600 reklam wizualnych, 80 z nich odbiera świadomo (to 5 procent całości), a tylko 16 może wzbudzić jego zainteresowanie. Dwa lata temu trafiłem na artykuł, z którego wynikało, że przecienny mieszkaniec dużego miasta obcuję już z 5.000 szeroko rozumianych reklam codziennie! Są dwa sposoby na przedarcie się przez ten gąsazz. Zastosowanie zaskakujących kanałów informacji lub wyróżnienie poprzez dizajn.

Zaskakujący transfer idei
• Zródło: własna opinia

Abu wydobyć tę warstwę nieoczywistą, strona internetowa projektu przedstawia stworzony od podstaw model Katowic. Tutaj skupimy się na projektach graficznych. Naiwiejszym problemem był transfer idei miasta ogrodów. Już na początku doszło do ogromnej polaryzacji. Prawie każdy odbiórko kojarzył „miasto ogrodów” z czym pozytywnym, prawie nikt nie potrafił tego odnieść do katowic. Cytując najogodniejsze z negatywnych komentarzy:

• Odpoczywałem ostatnio w ogrodzie na placu Szewczyka, wychodząc odurzający zapach spalin, głosniutko ryczały autobusy, oglądając mieniające się tysiącami kolorów płaszczów, gdzieś malpi gaj i haźcie po drzewach, bo wasz etap rozwoju wskazuje, że to byłby adekwatny poziom.

• Z wszystkim mogą się katowice kojarzyć, ale nie z ogrodami. A tymczasem ta idea to z jednej strony nawiązanie do pomysłu Ebenezera Howarda i jego miasta, które mające ze sobą zalety mieszanina w swietle wykreowanym przez człowieka (dostęp do kultury i wygód cywilizacyjnych) ze światem invaderów”.

• Nie mnie oceniać, czy w Katowicach doszło właśnie do bardzo podobnej jakości spełniają zadania, do których zostały stworzone. W takim świecie o zakupie decyduje czynnik mniej oczywisty, dobry wygląd czy konotacja właściwe. W świecie, w którym śeriają się idee musi zachodzić synergia dobrego pomyślu i jego wizualnej symbolistyki. Kto jest głównym adresatem takiego przekazu? Nasiatwie powie wszelko, „wszyscy”. Budując wizerunek nowej marki, jaką ciągle jest oczywiście, „miasto ogrodów” położono mocny nacisk na relację z ludźmi, których Alvin Toffler nazwał prosumentami. Miroslaw Rusecki

Sukces znaczy spójność

Najkrócej rzecz ujmując prosumenci (skryżowanie słów „profesjonalista” i „konsument”) to na bardziej świadomi „konsumenci”. To osoby, których szerska wiedza o naszym ketingu i public relations. Zajmuje się promocją instytucji produkcje powala na aktywne zaangażowanie w kreowaną i wydarzeniami kulturalnymi (Teatr Śląski, Gliwicki Teatr Muzyczny samego produktu oraz jego wizerunku. Takie osoby staną się automatycznie doskonałymi ambasadorem marki oraz Pieknich w Katowicach). Autor strategii promocyjnych i naprawiających najważniejszymi wezłami marketingu szepanego. Współcześniającym internetu łatwo takie osoby zauważać i dać im szansę na prowadzący firmę PromArte Sztuka Promociji obsługującą realizację. Dotyczy to także warstwy dizajnu. W ten właśnie zarowno podmioty działające w obszarze kultury (festivali sposobu powstania katowicka wersja gry komputerowej osa-Filmów Kultowych) jak i przedsiębiorstwa komercyjne dzonnej w estetyce popularnej w latach 80. strzelanki „Spa-Akademii Fryzjerstwa Berendowicz & Kublin). Szef zespołu promocyjno-informacyjnego Biura ESK 2016 Katowice.

Czy dżajjn się opłaca?

Michał Łatko

W prawdziwej znamy odpowiedź na pytanie, ale postaram się by i państwo sami sobie na nie odpowiedzieli.

■ W tym celu posłużymy się przykładem produktu, który wspólnie z Leszkiem Czerwińskim oraz grupą pracowników działu rozwoju firmy Grupa ZIR udało nam się stworzyć jakiś czas temu, którego państwo jesteście użytkownikiem każdego dnia.

■ By to uczynić, musimy dokonać czegoś na chwilę obecną niemożliwego, czili przenieść się w czasie do roku 1868. Wtedy właśnie w Londynie, na skrzyżowaniu ulic Bridge Street i New Palace Yard, zostało zamontowane pierwsze urządzenie, które można uznać za bardzo dalekiego „krenego” dzisiejszych sygnalizatorów. Był to sterowany ręcznie semafor z lampą gazową, który miał za zadanie kierowanie ruchem. Niestety 2 stycznia 1869 urządzenie eksplodowało.

■ To. No cóż, taki był koniec pierwszej sygnalizacji zaprojektowanej przez inżyniera kolejnictwa J.P. Knight'a. Na nasze szczęście od tamtej chwili wiele się zmieniło – sygnalizatory nie eksplodują, a ich czas pracy jest znacznie dłuższy. Za projektanci i producenci wciąż poszukują jak najlepszych rozwiązania.

■ Grupa ZIR jest firmą, która ma ugruntowaną pozycję na rynku i, prawdę mówiąc, nie musiła angażować się w proces wdrażania nowego produktu. Jednak firma to ludzie, a Grupie ZIR tworzą wyjątkowe osoby, które mają więcej i patrzą dalej niż konkurencja, dlatego bez wahania zdecydowaliem się na współpracę.

■ Zaczęto się od kontaktu wyłącznie z działem marketingu i prac związanych z identyfikacją firmy. Jednak w nie-długim czasie, gdy poznawaliśmy się wzajemnie, w głowie Leszka Czerwińskiego zrodziła się idea, aby przy tworzeniu nowego produktu, do zespołu właciły projektanta. Do dzisiaj strasznie się cieszę, że wybór padł na mnie, choć byłem wówczas świeżo upieczymy absolwentem wydziału wzornictwa Katowickiej Akademii Sztuk Pięknych.

■ Podczas pierwszych spotkań zespołu projektowego, gdy definiowano założenia projektowe uszczarem coś, co wydało mi się niemożliwe do zrealizowania w ramach budżetu, który ustalono dla tego konkretnego przedsięwzięcia.

■ A jego celem było stworzenie sygnalizatora świetlnego, który miał być m.in. tańszy w produkcji, kompatybilny z istniejącym systemem montażu, nowoczesny, ekologiczny i bezpieczny podczas serwisowania. Jedno było pewne od samego startu, nie mogliśmy zmienić funkcji, jaką produkt pełni, a jakiekolwiek innowacje miały być niezauważalne dla użytkownika.

■ Podczas całego procesu projektowego staraliśmy się odpowiedzieć sobie na pytania, co dla każdego z nas znacząc wspomniane założenia oraz co mogą one oznaczać dla potencjalnych odbiorców użytkowników.

■ W efekcie tworzonyśmy nowy produkt – sygnalizator świetlny ZIR slim, który jest kompatybilny w 100% z dotychczasowym systemem montażu, jego produkcja pochłania o 15% mniej energii w porównaniu z poprzednim sygnalizatorem, co przekłada się bezpośrednio na zysk firmy. Dzięki zastosowaniu nowego źródła światła (energooszczędnego i wydajne moduły LED) udało się zmniejszyć gębokość urządzenia (zmniejszenie wagę produktu o około 20%) oraz

pobór energii potrzebnej do jego obsługi, co w rezultacie pozwoliło na oszczędności w zakresie logistyki produktu i jego eksploatacji.

By zobrażować, o jakich wartościach energii mówimy, przytoczymy przykłady.

W pierwscratch produkach firmy z 2004 roku zastosowano żarówki E27 o mocy 3x100W i żywotności około 8000 godzin, kolejnym krokiem było stosowanie halogenów o mocy 3x50W, których żywotność również nie przekraczała 8000 godzin. Aktualnie stosowane źródła to diody LED o mocy 3x8W i żywotności około 60 000 godzin.

■ Nowa konstrukcja sygnalizatorów pozwala również na obniżenie czasu, jaki serwisy potrzebują na obsługę urządzeń – serwis urządzeń odbywa się niejednorotnie w warunkach niebezpiecznych. Obecnie wykwalifikowany pracownik potrzebuje zaledwie 3 minut, by wymienić uszkodzony moduł świetlny.

■ Wynik naszej współpracy został zauważony przez jury konkursu Śląska Rzecz, w którym przyznano nam pierwszą nagrodę w kategorii produkt w 2008 roku. Sygnalizator świetlny ZIR slim jest również finalistą tegorocznej edycji konkursu Dobry Wzór.

■ Zatem wracając do pytania czy dżajjn się opłaca... Jaka będzie państwa odpowiedź??

Fot. Michał Łatko

Michał Łatko – projektant, laureat konkursów krajowych i międzynarodowych. Absolwent Katowickiej Akademii Sztuk Pięknych. Od 2007 roku prowadzi firmę Łatko, która wspomaga instytucje państwowe i firmy prywatne w zakresie wzornictwa przemysłowego i komunikacji wizualnej.

Unia Wspiera innowacyjne pomysły

Innowacje to jeden z tych obszarów, na który Unia Europejska chętnie przeznacza środki i który zawsze jest obecny w unijnych strategiach.

Jednak pojęcie innowacyjności używane w kontekście funduszy europejskich ma charakter złóżony. Nie sposób podać jednej definicji, jednakże najważniejszą i szeroko stosowaną to ta pochodząca z tzw. Ośroku Manual – międzynarodowego podrecznika o innowacyjności. Na nim oparto definicję istoty innowacji, która „jest wdrożenie nowości do praktyki. Wdrożenie nowego produktu (towaru lub usługi) polega na zaoferowaniu go na rynku. Wdrożenie nowego procesu, nowych metod marketingowych lub nowej organizacji polega na ich zastosowaniu w bieżącym funkcjonowaniu przedsiębiorstwa”.

W ciągu kilku lat instytucja wdrażająca programy pomocowe dla Polski modyfikowała kryteria innowacyjności. W konsekwencji, termin „innowacyjność” posiada wiele różnych znaczeń. Niemniej podstawowy punkt ich odniesienia zawsze był okres stosowania danej technologii na poziomie: regionalnym, kraju i światowym.

Innowacyjność może dotyczyć różnych aspektów – technologii, produktu czyewnętrznych procesów przedsiębiorstwa. Może być warunkiem niezbędnym, by starać się o dotację bądź dawać jedynie dodatkowe punkty i zwiększać szansę na otrzymanie subwencji.

W Polsce przedsięwzięcia innowacyjne można finansować z różnych źródeł, ale najważniejsze są fundusze strukturalne.

Poniżej kilka przykładów, **przy czym trzeba dodać, że w chwili obecnej informacje dotyczące dat poszczególnych konkursów na rok 2011 są jeszcze niedostępne.** Trzeba będzie ich szukać na stronach **www.pozyczekogólnychinstytucjiwdrażającychwzakładce„Harmonogramydziałania”**.

PROGRAM OPERACYJNY INNOWACJYNA GOSPODARKA 2007-2013 [PO IG]

Działanie 3.1 Inicjowanie działalności innowacyjnej

Dofinansowanie jest udzielane na projekt związanego z：

- zewnętrznymi źródłami finansowania o charakterze udziałowym, kojarzenia inwestorów z przedsiębiorcami, kształcenia gotowości inwestycyjnej przedsiębiorstw.

Dla kogo – Instytucje otoczenia biznesu, działające na rzecz innowacyjności (w tym istniejące i nowotworzone sieci inwestorów, podmioty świadczące usługi doradcze dla przedsiębiorstw)

Instytucja Wdrażająca – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Zgodnie z informacją zawartą w Harmonogramie realizacji działań w trybie konkursowym w ramach PO IG w 2010. uruchomienie naboru w Podziałaniu 3.3:1 POIG w 2010 r. jest uwarunkowane dostępnością środków.

Działanie 3.2 Wsparcie dla MSP

Dofinansowanie jest udzielane na zakup usług doradczych w zakresie przygotowania dokumentacji i analiz niezbędnych do pozyskania zewnętrznego źródła finansowania. W związku z tym w wyniku decyzji iinstytucji nadzorującej, kolejny nabór wniosków w ramach działania 4.2 może zostać ogłoszony w przypadku ewentualnego pozytywnego rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie.

Dla kogo – MSP

Instytucja Wdrażająca – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Działanie 3.3 Kredyt technologiczny

Dofinansowanie jest udzielane na wdrożenie własnej lub nabycie nowej technologii stosowanej na świecie nie dłużej niż 5 lat i rozpoczęcie sprzedaży produktów, procesów bądź usług powstających w wyniku zastosowania tej technologii.

Dla kogo – MSP

Instytucja Wdrażająca – Bank Gospodarstwa Krajowego

Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągły, obecna tura trwa od 1 października 2010 do odwołania.

PROGRAM OPERACYJNY INNOWACJYNA GOSPODARKA 2007-2013 [PO IG]

Działanie 3.2 Wsparcie dla przedsiębiorstw

Dofinansowanie jest udzielane na dwa typy projektów:

- wsparcie w zakresie rozwoju działalności B+R (badawczo-rozwojowej) w przedsiębiorstwach, w tym przekształceniach przedsiębiorcy w CBR (centrum badawczo-rozwojowe)
- wsparcie w zakresie opracowania wzoru przemysłowego lub użytkowego i wdrożenia go do produkcji

Dla kogo – przedsiębiorcy

Instytucja Wdrażająca – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

■ Alokacja działania 4.2 Programu Operacyjnego Innowacyjności na lata 2007 – 2013 została wycofana. W związku z tym w wyniku decyzji iinstytucji nadzorującej, kolejny nabór wniosków w ramach działania 4.2 może zostać ogłoszony w przypadku ewentualnego pozytywnego rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie.

Działanie 3.3 Tworzenie systemu likwidującego inwestowanie w MSP

Dofinansowanie jest udzielane na projekt, który są realizowane w zakresie przygotowania potencjalnych i obecnych przedsiębiorców do poszukiwania inwestorów, wspólnego szkoleniowych dla prywatnych przedsiębiorstw, w tym „aniołów biznesu”, nawiązywaniami współpracy między siećmi inwestorów i inkubatorami, powstania i rozwoju funduszy prywatnych, rozwijania platform wymiany doświadczeń w zakresie inwestowania i platform służących kojarzeniu inwestorów z przedsiębiorcami poszukującymi

Priorytet IV Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia

zewnętrznymi źródłami finansowania o charakterze udziałowym, kojarzenia inwestorów z przedsiębiorcami, kształcenia gotowości inwestycyjnej przedsiębiorstw.

Dla kogo – Instytucje otoczenia biznesu, działające na rzecz innowacyjności (w tym istniejące i nowotworzone sieci inwestorów, podmioty świadczące usługi doradcze dla przedsiębiorstw)

Instytucja Wdrażająca – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Zgodnie z informacją zawartą w Harmonogramie realizacji działań w trybie konkursowym w ramach PO IG w 2010. uruchomienie naboru w Podziałaniu 3.3:1 POIG w 2010 r. jest uwarunkowane dostępnością środków.

Działanie 4.2 Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw oraz wsparcie wzornictwa przemysłowego w zakresie wzornictwa przemysłowego

Dofinansowanie jest udzielane na dwa typy projektów:

- wsparcie w zakresie rozwoju działalności B+R (badawczo-rozwojowej) w przedsiębiorstwach, w tym przekształceniach przedsiębiorcy w CBR (centrum badawczo-rozwojowe)
- wsparcie w zakresie opracowania wzoru przemysłowego lub użytkowego i wdrożenia go do produkcji

Dla kogo – przedsiębiorcy

Instytucja Wdrażająca – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

■ Allokacja działania 4.2 Programu Operacyjnego Innowacyjności na lata 2007 – 2013 została wycofana. W związku z tym w wyniku decyzji iinstytucji nadzorującej, kolejny nabór wniosków w ramach działania 4.2 może zostać ogłoszony w przypadku ewentualnego pozytywnego rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie.

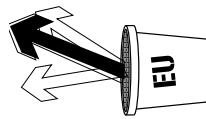
Działanie 4.3 Kredyt technologiczny

Dofinansowanie jest udzielane na wdrożenie własnej lub nabycie nowej technologii stosowanej na świecie nie dłużej niż 5 lat i rozpoczęcie sprzedaży produktów, procesów bądź usług powstających w wyniku zastosowania tej technologii.

Dla kogo – MSP

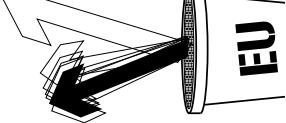
Instytucja Wdrażająca – Bank Gospodarstwa Krajowego

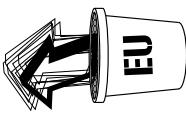
Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągły, obecna tura trwa od 1 października 2010 do odwołania.

Działanie 4.3 Tworzenie systemu likwidującego inwestowanie w MSP

Dofinansowanie jest udzielane na projekt, który są realizowane w zakresie przygotowania potencjalnych i obecnych przedsiębiorców do poszukiwania inwestorów, wspólnego szkoleniowych dla prywatnych przedsiębiorstw, w tym „aniołów biznesu”, nawiązywaniami współpracy między siećmi inwestorów i inkubatorami, powstania i rozwoju funduszy prywatnych, rozwijania platform wymiany doświadczeń w zakresie inwestowania i platform służących kojarzeniu inwestorów z przedsiębiorcami poszukującymi

Priorytet V Difuzja innowacji

Działanie 5.4 Zarządzanie własnością intelektualną

Poddziałanie 5.4.1 Wsparcie na uzyskanie/realizację ochrony własności przemysłowej

a:

Dofinansowanie jest udzielane m.in. na:
pokrycie kosztów uzyskania ochrony własności przemysłowej (z wyłaczeniem kosztów zgłoszenia wynalazku, wzoru użytkowego oraz wzoru przemysłowego do Urzędu Patentowego RP w celu uzyskania ochrony wyłącznej na terytorium RP) obejmujących:

- koszty przygotowania zgłoszenia wynalazku/wzoru użytkowego/wzoru przemysłowego przez zawodowego pełnomocnika,
- koszty zgłoszenia wynalazku/wzoru użytkowego/wzoru przemysłowego do właściwego organu w celu uzyskania ochrony przyznawanej przez kraje, regionale lub międzynarodowe organy ochrony własności przemysłowej oraz koszty prowadzenia postępowania przed właściwym krajowym, regionalnym lub międzynarodowym organem udzielającym ochrony.

b:

pokrycie kosztów związanych z realizacją ochrony: unieważnienia patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy albo prawa z rejestracji.

c:

stwierdzenia wygaśnięcia patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy albo prawa z rejestracji.

W roku 2010 konkurs już się odbył.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJ. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI ŚLĄSKIEGO

Priorytet I Badania i rozwój technologiczny (B+R), innowacje i przedsiębiorcość z zastrzeżeniem, że są one realizowane zgodnie z wytycznymi Ministera Rozwoju Regionalnego w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL. Projekty innowacyjne powinny:

- poszukiwać nowych, lepszych, efektywniejszych sposobów rozwiązywania problemów mieszkańców się w obszarach wsparcia EFs
- być nastawione na badanie i rozwój oraz/lub upowszechnianie i właścienie do praktyki konkretnych produktów, służących rozwiązyaniu problemów grup docelowych, a nie wprost na rozwiązywanie tych problemów
- nie tylko stwarzać rozwiązań problemów grup docelowych, co rozwiązywanie problemów wynikających z braku właściwych instrumentów, które mogłyby zostać wykorzystane przy wspieraniu grup docelowych

W ramach PO KL wyróżnia się dwa rodzaje projektów innowacyjnych:

- a) projekty innowacyjne testujące – mają na celu wypracowanie, upowszechnienie i właścienie do głównego nurtu polityki nowych rozwiązań (projekty innowacyjne testujące muszą być nastawione na badanie i rozwój konkretnego produktu);
- b) projekty innowacyjne upowszechniające – których celem jest upowszechnienie i właścienie do głównego nurtu polityki dobrych praktyk/rozwiązań wyprowadzonych w ramach innych programów czy też projektów PO KL.

W Polsce w ramach PO KL przyjęto, że projekty innowacyjne będą wdrażane w ramach każdego z Priorytetów PO KL. Ponieważ ich realizacja jest bardziej złożona i stanowi większe wyzwanie, niż wdrażanie tzw. projektów „standardowych”, Krajowa Instytucja Wspomagająca zapewnia pomoc w realizacji tych projektów.

Od stycznia 2010 r. Krajowa Instytucja Wspomagająca umiejscowiona jest w Centrum Projektów Europejskich, powołanym przez Minister Rozwoju Regionalnego (www.cpe.gov.pl)

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJ. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

Priorytet I Badania i rozwój technologiczny (B+R), innowacje i przedsiębiorcość z zastrzeżeniem, że są one realizowane zgodnie z wytycznymi Ministera Rozwoju Regionalnego w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL. Projekty innowacyjne powinny:

- poszukiwać nowych, lepszych, efektywniejszych sposobów rozwiązywania problemów mieszkańców się w obszarach wsparcia EFs
- być nastawione na badanie i rozwój oraz/lub upowszechnianie i właścienie do praktyki konkretnych produktów, służących rozwiązyaniu problemów grup docelowych, a nie wprost na rozwiązywanie tych problemów
- nie tylko stwarzać rozwiązań problemów grup docelowych, co rozwiązywanie problemów wynikających z braku właściwych instrumentów, które mogłyby zostać wykorzystane przy wspieraniu grup docelowych

W ramach PO KL wyróżnia się dwa rodzaje projektów innowacyjnych:

- a) projekty innowacyjne testujące – mają na celu wypracowanie, upowszechnienie i właścienie do głównego nurtu polityki nowych rozwiązań (projekty innowacyjne testujące muszą być nastawione na badanie i rozwój konkretnego produktu);
- b) projekty innowacyjne upowszechniające – których celem jest upowszechnienie i właścienie do głównego nurtu polityki dobrych praktyk/rozwiązań wyprowadzonych w ramach innych programów czy też projektów PO KL.

W Polsce w ramach PO KL przyjęto, że projekty innowacyjne będą wdrażane w ramach każdego z Priorytetów PO KL. Ponieważ ich realizacja jest bardziej złożona i stanowi większe wyzwanie, niż wdrażanie tzw. projektów „standardowych”, Krajowa Instytucja Wspomagająca zapewnia pomoc w realizacji tych projektów.

Od stycznia 2010 r. Krajowa Instytucja Wspomagająca umiejscowiona jest w Centrum Projektów Europejskich, powołanym przez Minister Rozwoju Regionalnego (www.cpe.gov.pl)

Działanie 1.2. Mikroprzedsiębiorstwo

W MŚP

Poddziałanie 1.2.3. Innowacje w mikroprzedsiębiorstwach i MŚP

Dofinansowanie jest udzielane na:
wdrażanie i komercjalizacja technologii i produktów innowacyjnych, w szczególności podjęcia lub rozwoju działalności B+R w micro, małych i średnich przedsiębiorstwach, usługi doradztwa związane z wdrażaniem strategii i rozwoju przedsiębiorstwa oparcia o nowe technologie i rozwiązania innowacyjne, usługi doradcze w zakresie powstawania firm opartych na wysokich technologiiach lub zamierzających podjąć działalność gospodarczą polegającą na wytwarzaniu wyrobów lub usług nowych na rynku polskim albo znacząco ulepszonych w porównaniu z następującymi na rynku.

Dla kogo – MŚP
Instytucja Wdrażająca – Wojewódzka jednostka organizacyjna pn. „Śląskie Centrum Przedsiębiorczości”

- Zgodnie z istniejącym już harmonogramem najbliższego konkursu odbedzie się w terminie od 7 stycznia 2012 do 7 marca 2012.

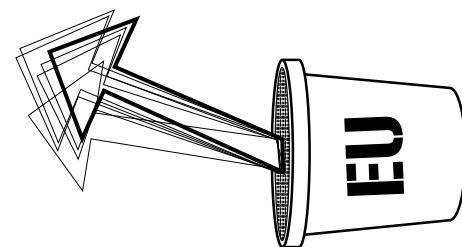
Instytucja Wdrażająca – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

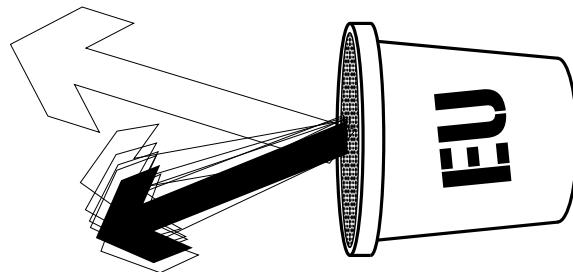
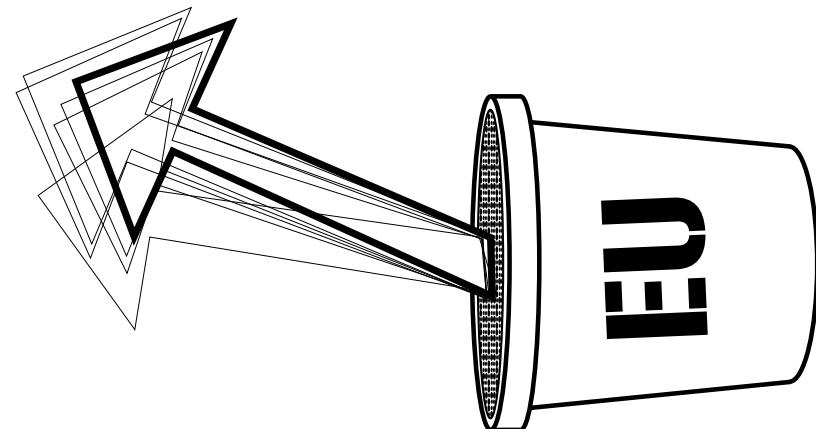
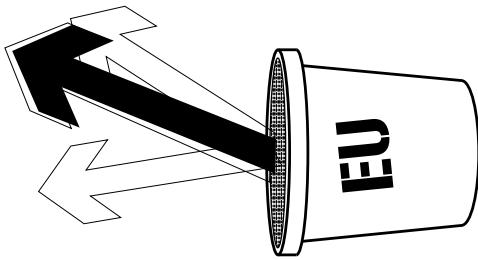
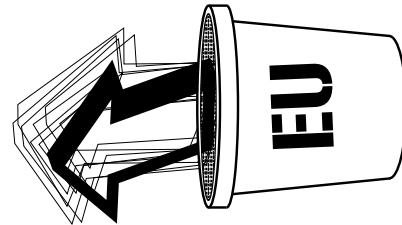
■ Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym do wyczerpania środków przewidzianych na dofinansowanie projektów na 2010 rok lub do końca roku 2010.

Dla kogo – MŚP
Instytucja Wdrażająca – Polska Agencja Rozwoju

Przedsiębiorczości

■ Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym do wyczerpania środków przewidzianych na dofinansowanie projektów na 2010 rok lub do końca roku 2010.

KONKURS "POLSKI PRODUKT PRZYSZŁOŚCI"

W terminie od 30 września do 30 listopada 2010 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach ogłosił konkursy na projekty innowacyjne testujące. W ramach Priorytetów VI, VII i IX PO KL realizowane mogą być projekty obejmujące następujące tematy:

- Priorytet VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich” Temat: Poszukiwanie nowych, skutecznych metod aktywizacji zawodowej i społecznej grup docelowych wymagających szczególnego wsparcia.
- Priorytet VIII „Regionalne tradycje gospodarki” Temat: Analiza, testowanie i wdrażanie idei flexicurity.
- Priorytet IX „Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach” Tematy 1. Modernizacja oferty kształcenia zawodowego w powiązaniu z potrzebami lokalnego/regionального rynku pracy 2. Nowe modele kształcenia przez całe życie, w tym integracja funkcjonujących modeli kształcenia ustawicznego.

Informacje dotyczące dat tych konkursów w 2011 będą dostępne po ogłoszeniu harmonogramów.

W kategorii wyrobów i technologii w fazie przedwdrożenowej o nagrodę mogą ubiegać się nowe, innowacyjne rozwiązania doprowadzone najdalej do etapu prac wdrożeniowych.

W kategorii rozwiązań znajdujących się w fazie wdrożenia zgłoszane produkty powinny być już wdrożone do praktyki produkcyjnej co najmniej od 12 miesięcy, nie dłużej jednak niż 21 miesięcy przed datą zgłoszenia projektu do konkursu.

BON NA INNOWACJE

Jest to program pilotażowy polskiego rządu i Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, którego celem jest zainicjowanie kontaktów mikro lub małych przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi. Program pozwala realizować usługi dotyczące wdrożenia, rozwoju produktu lub technologii, świadczane przez jednostkę naukową, a służące opracowaniu nowych lub udoskonaleniu istniejących technologii lub wyrobów danego przedsiębiorstwa. Wykonawcą tych usług mogą być jednostki naukowe prowadzące w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe. Jeden przedsiębiorca może uzyskać wsparcie o wartości maksymalnej 15 000 zł (wysokość wsparcia może wynosić do 100% wydatków kwaliifikujących się do objęcia wsparciem)

Dla kogo – mikro i małe przedsiębiorstwa, którzy w roku złożenia wniosku oraz w ciągu 3 lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o udzielenie wsparcia w ramach programu „Bon na innowację” nie korzystali z usług jednostki naukowej w zakresie prac badawczo-rozwojowych

Inwestycja – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

108 | english summary

Design – an effective tool

"The Province of Silesia is exceptional in Poland because it is sees the value of design."

The Project "Design Silesia" promotes the use of design in the development of micro, small and medium businesses, by raising their innovative character and competitiveness.

► It shows what an effective tool design can be in shaping public space, promoting products and services – and also regions. It is important to create a network between Silesian entrepreneurs, designers, local government and the academic world. The project also promotes the function of design as a tool to ensure that all citizens participate equally in every area of life.

The activities of "Design Silesia" include: cycles of training and workshops, study visits, exchange of best practice and the application of European solutions, events promoting design, a promotional informational campaign, a detailed analysis of the design needs of the Silesian Province and an analysis of the state of industrial design in the region, and the appointment of a Council of Experts from the European design community.

"Design Silesia" is a project of the Authority of the Province of Silesia. The initiative's leader is the Department of the European Social Fund of the Marshal's Office and its partners are The Silesian Castle of Art and Enterprise in Cieszyn and the Katowice Academy of Fine Arts. Agata Woźniak, the Department of ESF of the Marshal's Office

► The support for design is reflected in the Regional Innovation Strategy for the years 2003–2013, by supporting the manufacture of new and innovative products. Raising aesthetic and functional values in public space is one of the priorities of another document: the Strategy for Cultural Development in the Silesian Province for 2006–2010.

► The Silesian Province also supports developments in typography, and can boast its own font, functioning along with the coat of arms and logos as a means to identify the province.

Does design pay?

A team of Leszek Czerwiński, people from the ZIR Group and I showed that design pays, by designing a new product. The aim was to create a traffic light which would be: cheaper to make, compatible to install, modern, ecological and safe to service.

► We created the ZIRslim traffic light, which is 100% compatible with the existing installation system, and its manufacture requires 15% less power than the previous type. A new light source was used (LEDs), which meant the product is thinner, weighs less, uses less power and has a much longer lifetime. The new traffic lights can also be serviced much more quickly, a qualified operative need only 3 minutes to replace a damaged light module.

► The ZIRslim won first prize at the Silesia icon competition and was a finalist at this year's Dobry Wzór (Good Design) competition.

Michał Latko

The Academy of Fine Art

Design in Silesia, 1999–2010

The Katowice Academy of Fine Art has been an autonomous institution for almost ten years. The Design Faculty offers two degrees: Graphic Design and Design. There are 25 faculty members and around 70 students.

► We appreciate the role of local, Silesian tradition and use the slogan: "You have to act locally, but be strong globally".

► Projects have been carried out which challenge social exclusion and help to rehabilitate disabled people.

► Emphasis is placed on designs for the transformation and adaptation of public space. Projects have been carried out in different parts of Silesia, e.g. Katowice, Zawiercie and Zabrze.

► Emphasis is placed on co-operation with the business community, e.g. in co-operation with Rocja, Ziemb SA of Gliwice. Andrzej Sobas' forklift truck has won awards, as has the signing system for Katowice International Airport. The Cieszyn Castle, funded by the Cieszyn Commune and EU projects, runs various courses and organises exhibitions, attended by people from Poland and abroad.

► Design workshops are organised at Rondo Szukla (Art Roundabout), where designers and lecturers of international reputation are invited to run workshops. Students from the Economics University, Katowice and the Silesian Polytechnic, Gliwice can also take part.

► Members of the Academy have won awards at various Polish and international competitions.

► The academy is currently carrying out an ambitious development plan, preparing the design of a new building where the Design Laboratory and Materials Library will be established.

Ewa Gołębowska
Director,
Silesian Castle of Art and Enterprise in Cieszyn

Design is a relatively new field in Poland, as is the use of the word "design".

► Design is closely linked to innovation, sustainable development and the transformation of public space.

► Silesia needs innovation combined with good design to be competitive. Upper-Silesian businesses increasingly cooperate with designers.

► In 2002, the Silesian Innovative Design Strategy implemented a priority of "supporting the setting up of new, innovative products and businesses. One of the aims was "promotion of industrial design". It enables the setting up of bottom-up initiatives.

► EU funding has helped the development of the Cieszyn Castle and the Katowice Academy of Fine Art, which remains the main institution for studying design.

► The Cieszyn Castle, funded by the Cieszyn Commune and EU projects, runs various courses and organises exhibitions, attended by people from Poland and abroad.

► Silesian companies successfully using design are e.g. Moho Design, Marganski & Myslowski, Małachowski, Pakiak and HiMountain.

► Leading Silesian design companies and individual designers include: Code, Sokka, Kafti Design and Wzorzo.

► Silesian entrepreneurs are beginning to invest in design and local government to work with designers. The Silesian Marshal's Office has its own font: "Silesiana".

108 | english summary

The European Union supports innovative ideas

Innovation is one of the areas the EU gladly give funds to, and it is always included in EU strategies. The text indicates the sources and means of funding for innovative initiatives from EU funds. The best definition of innovation comes from the Oslo Manual, an international source about innovation data. Innovation may concern various aspects: technology, a product or the internal processes of a company. Innovation is sometimes an essential condition when applying for funding, or increasing the chances of receiving subsidies. In Poland, it is possible to fund companies from various sources, but the most important are structural funds.

► The article lists in detail the EU programmes focussing on innovation which are available.

The conception of public space is changing in Poland, towards somewhere that is user-friendly and can be adapted to serve all people's needs.

► Three teams of 30 participants at the Summer School of Design at the Silesian Castle of Art and Enterprise in Cieszyn worked on designing a new information system at the Silesian Hospital in Cieszyn (Szpital Śląski w Cieszynie), helped by Agnieszka Woszczyńska (Cieszyn Castle); designers Justyna Kucharczyk, Łukasz Mrowczyk and Michał Stefanowski; and the hospital's marketing department.

► The system of signs ought to maximise the ease with which people would reach their intended destination, minimising the time taken. In the case of a hospital, wasted time can have an adverse effect on people's state of health – and even put their lives at risk.

► Designing an information system is a complex, lengthy process. The aim of the workshops was to limit itself to a precise analysis of external space (i.e. the hospital grounds and the layout of the buildings), and make suggestions for an external signing system. Ideally this would be integrated with the hospital's internal information system, and even linked to signs in the town, directing patients and visitors to the hospital from the outside.

Designing in the Real World

Working with citizens to co-design solutions to local challenges.

► Designs of the time (Dott) is a grass roots design innovation programme conceived by the British Design Council, that helps citizens develop sustainable solutions to social, environmental and economic issues. The global community faces great problems, such as climate change, population growth, health and food security. Collective creativity are needed to solve them. The new paradigm postulates that the public – ordinary people – will become the 'change makers'. Since innovation is becoming an imperative rather than an option, empowering citizens and communities to innovate makes good sense. Alongside design professionals we use the knowledge, skills and creativity of the people who will benefit, and the people who will deliver a service or product within the community.

► What Dott seeks to create is 'thinking big, by acting small'. Its most valuable legacy will be the people who develop new ideas, the projects they have started, and the skills they have acquired to carry them out.

Dr Andrea Siódmiak, Programme Director, Dott Cornwall

An information system can help save lives

The conception of public space is changing in Poland, towards somewhere that is user-friendly and can be adapted to serve all people's needs.

► Three teams of 30 participants at the Summer School of Design at the Silesian Castle of Art and Enterprise in Cieszyn worked on designing a new information system at the Silesian Hospital in Cieszyn (Szpital Śląski w Cieszyńcach), helped by Agnieszka Woszczyńska (Cieszyn Castle); designers Justyna Kucharczyk, Łukasz Mrowczyk and Michał Stefanowski; and the hospital's marketing department.

► The system of signs ought to maximise the ease with which people would reach their intended destination, minimising the time taken. In the case of a hospital, wasted time can have an adverse effect on people's state of health – and even put their lives at risk.

► Designing an information system is a complex, lengthy process. The aim of the workshops was to limit itself to a precise analysis of external space (i.e. the hospital grounds and the layout of the buildings), and make suggestions for an external signing system. Ideally this would be integrated with the hospital's internal information system, and even linked to signs in the town, directing patients and visitors to the hospital from the outside.

Michał Stefanowski

"Katowice. City of Gardens". From a touch of madness to a little success.

Katowice is competing against Gdańsk, Lublin, Warszawa and Wrocław for the title of European Capital of Culture for 2016; the winner will be revealed midway through 2011. ► Mark Zieliński created the concept "City of Gardens". The biggest problem was communicating the idea of a city of gardens with Katowice, a city generally associated with heavy industry, pollution and traffic. "A city of gardens" is a metaphorical garden conceived of as a place of meetings, contact with other people, but also with culture: a garden of poetry, design, the word, music and images...

► The project's website presents a model of Katowice created from the ground up. The 3D graphics used are based on real iconic buildings of the city, such as Spodek, Superjednostka, Altus and Gwiazdy. Synthetic elements of the real city used in the website appear in all the promotional materials: press advertisements, folders, postcards, bags and badges.

► The team of designers for Katowice's application to become European City of Culture in 2016 managed to maintain the integrity of the corporate image, which is not so easy to achieve. The team consisted of Wojciech Janicki (logo), Katarzyna Sokolowska (corporate brand image), Zofia Osłisło (application), Wzorrio Group (gadgets) and several other graphic artists.

Miroslaw Rusiecki

Let's redesign the public sector!

Dealing with government agencies is often a frustrating and time-consuming activity. The British Design Council has created the programme "Public Services by Design", which aims to show how design can improve such services. The Housing Option Centre for homelessness in Lewisham, London made use of the programme to try to solve problems concerning negative feedback from its customers. Initially, information was gathered by filming centre customers on video. The films were analysed by staff, and then brainstorming generated ideas, of which 4 ideas were implemented. The use of storyboards proved most successful with graphic representations of various situations customers could expect, showing how situations could develop. Overall, enthusiasm among staff grew, and days lost through sickness reduced. Customers appreciated the improvements. Considerable financial savings were achieved. It was found that a small, but carefully designed change may achieve a great result.

► Everyone is aware that the public sector is the basis for a well-functioning country, region, city, town or village. More at <http://www.designcouncil.org.uk/our-work/Support/Public-Services-by-Design>

Weronika Rochacka, Design Council, London

i: przedsiębiorczość i dizajn
Magazyn Śląskiego Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości
w Cieszynie.

Wydano w ramach projektu „Design Silesia”,
finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu
Społecznego oraz budżetu państwa.

Redakcja:

ul. Zamkowa 3abc
43-400 Cieszyn
tel./fax.: +48 33 821 08 21
e-mail: Itrojan@zamekcieszyn.pl
www.zamekcieszyn.pl

ISSN 1734-8404

Nakład: 1000 egzemplarzy.

Redaktor naczelny: Marcin Mońka
Korekta: Beata Mońka
Współpraca: Ewa Gołębiowska, Lubomira Trojan
tłumaczenie na język angielski: David French
Projekt graficzny i skład: Tomasz Bierkowski
Ilustracje: Łukasz Kliś
Druk: Drukarnia Akant, Cieszyn
Teksty złożono krojem: Kievit Pro
Tytularia złożono krojem: Magion Regular

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych.
Zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Projekt jest zgodny z zasadą równych szans, w tym równości
kobiet i mężczyzn.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPOŁNOŚCI

Śląski Zamek
Sztuki i Przedsiębiorczości
w Cieszynie

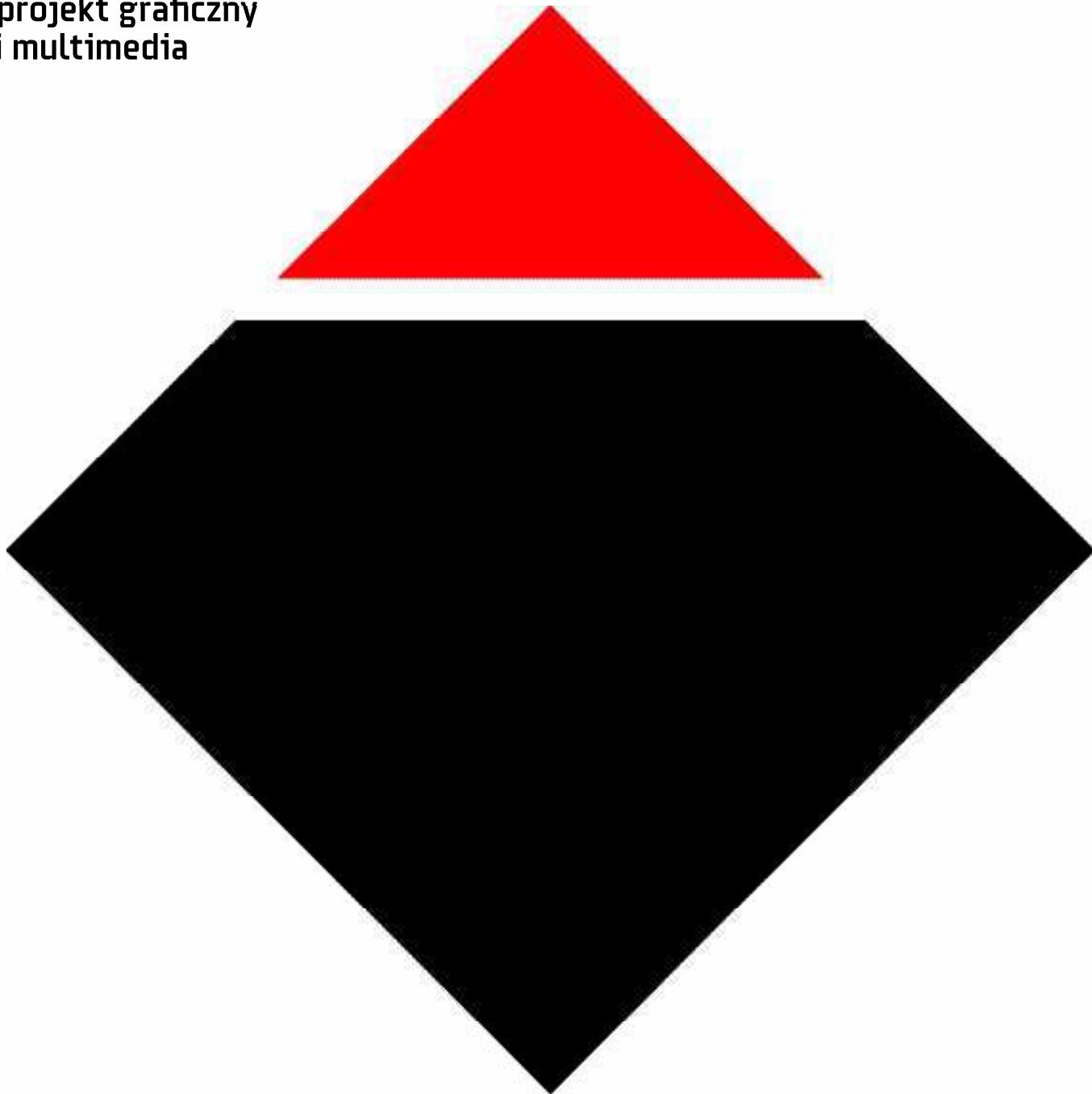
Człowiek – najlepsza inwestycja

6. edycja konkursu Śląska Rzecz

**Konkurs dla przedsiębiorców, projektantów,
instytucji z terenu województwa śląskiego.**

Odbywa się w dwóch kategoriach:

- produkt
- projekt graficzny
i multimedia

**Termin przyjmowania zgłoszeń:
15 kwietnia 2011**

**Uroczysta Gala wręczenia nagród:
3 czerwca 2011
www.slaskarzecz.pl**